

UCHWAŁA NR XVIII/154/2021

RADY POWIATU W ŻNINIE

z dnia 26 lutego 2021 r.

***w sprawie uchwalenia Programu Działań na Rzecz Osób
Niepełnosprawnych w Powiecie Żnińskim na lata 2021-2031***

Na podstawie art. 4 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2020 r. poz. 920) oraz art. 35a ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. 2020, poz. 426 z późn. zm.¹⁾)

uchwała się, co następuje:

§1. Przyjmuje się Program Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych w Powiecie Żnińskim na lata 2021-2031 stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§2. Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Powiatu w Żninie i Dyrektorowi Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Żninie.

§3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady

Józefa Błajet

---

¹⁾Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2020 r. poz. 568 i poz. 875 oraz z 2021 r. poz. 159.

Uzasadnienie

Zgodnie z art. 35a ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych do zadań własnych powiatu należy opracowanie i realizacja, zgodnych z powiatową strategią dotyczącą rozwiązywania problemów społecznych, powiatowego programu działań na rzecz osób niepełnosprawnych w zakresie rehabilitacji społecznej, rehabilitacji zawodowej i zatrudniania oraz przestrzegania praw osób niepełnosprawnych.

Program obejmuje działania na rzecz osób niepełnosprawnych zamieszkujących na terenie Powiatu Żnińskiego. Wyznacza on kierunki w jakich powinny zmierzać działania na rzecz osób niepełnosprawnych zapewniające im godne i aktywne życie, a także pomoc dostosowaną do rzeczywistych potrzeb wynikających z ich niepełnosprawności.

Przedłożony projekt programu został pozytywnie zaopiniowany przez Powiatową Społeczną Radę ds. Osób Niepełnosprawnych w Żninie.

Poprzednio opracowany program obowiązywał do dnia 31.12.2020 r.

Zachodzi więc konieczność przyjęcia do realizacji Powiatowego Programu Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych w Powiecie Żnińskim na lata 2021-2031.

W związku z powyższym podjęcie uchwały jest uzasadnione.

Załącznik do Uchwały
Nr XVIII/154/2021
Rady Powiatu w Żninie
z dnia 26 lutego 2021r.

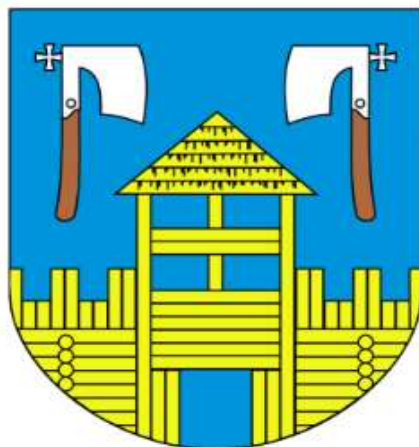

**Powiatowe Centrum
Pomocy Rodzinie w Żninie**

**Program Działań na
Rzecz Osób Niepełnosprawnych
w Powiecie Żnińskim na lata 2021-2031**

Żnin, 2021 r.

Program Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych
w Powiecie Żnińskim na lata 2021-2031

**Program Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych
w Powiecie Żnińskim na lata 2021-2031**

Spis treści

Wstęp	2
I. Idea i założenia Programu	4
II. Niepełnosprawność – zarys definicji	5
III. Diagnoza środowiska osób niepełnosprawnych na terenie Powiatu Żnińskiego oraz dostępność obiektów użyteczności publicznej dla osób niepełnosprawnych	9
IV. Działania prowadzone na terenie Powiatu Żnińskiego w zakresie rehabilitacji zawodowej i społecznej	17
V. Instytucje wsparcia osób niepełnosprawnych na terenie Powiatu Żnińskiego	31
VI. Organizacje pozarządowe działające na rzecz osób niepełnosprawnych	38
VII. Cel główny programu	38
VIII. Cele operacyjne programu i sposoby ich realizacji	39
1.1. Kształtowanie i rozwijanie świadomości społecznej	39
1.2. Współpraca samorządów lokalnych z organizacjami pozarządowymi działającymi w obszarze problematyki osób niepełnosprawnych	40
1.3. Zwiększenie aktywności społecznej osób niepełnosprawnych	41
1.4. Zwiększenie zatrudnienia osób niepełnosprawnych	42
1.5. Tworzenie środowiska lokalnego przyjaznego dla osób niepełnosprawnych	44
IX. Podsumowanie	46
X. Zasady monitorowania Programu	46

Program Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych w Powiecie Żnińskim na lata 2021-2031

WSTĘP

Niepełnosprawność jest uznawana za jeden z głównych problemów społecznych, ze względu na jego rozmiary, powszechność występowania oraz konsekwencje indywidualne i społeczne, jakie za sobą niesie. Dotyczy ludzi w różnym wieku, ograniczając lub uniemożliwiając im korzystanie w pełni z dobrodziejstw życia społecznego oraz przysługujących każdemu obywatelowi praw. Pozostawienie osób dotkniętych tym problemem oraz ich rodzin samym sobie prowadzi do ich społecznego wykluczenia. Oznacza to sytuację, która uniemożliwia lub w sposób znaczący utrudnia jednostkom lub grupom pełnienie społecznie akceptowanych ról, korzystanie z istniejącej infrastruktury i dóbr publicznych oraz zdobywanie dochodów w sposób godny. Niepełnosprawność bardzo często uniemożliwia prawidłowe wykonywanie podstawowych ról społecznych, wówczas osoby niepełnosprawne mogą ulec stygmatyzacji, które prowadzi do wykluczenia społecznego. Osoba niepełnosprawna pod wpływem wielu zdarzeń nie może uczestniczyć w życiu społecznym i nie ma na to większego wpływu.

Opracowanie i realizacja Programu Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych Powiatu Żnińskiego na lata 2021-2031, zwanego dalej Programem, jest wykonaniem postanowień art. 35a, ust.1 pkt 1 i 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych mówiącym, że jednym z zadań powiatu jest "opracowanie i realizacja, zgodnych z powiatową strategią dotyczącą rozwiązywania problemów społecznych, powiatowych programów działań na rzecz osób niepełnosprawnych w zakresie:

- rehabilitacji społecznej,
- rehabilitacji zawodowej i zatrudniania,
- przestrzegania praw osób niepełnosprawnych."

Program jest zgodny z założeniami Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Żnińskiego na lata 2021-2031.

Normy prawne, zawarte w polskim i międzynarodowym ustawodawstwie, stwarzają podstawy dla działań zmierzających do równouprawnienia oraz pełnego uczestnictwa osób niepełnosprawnych w życiu społecznym.

Program Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych w Powiecie Żnińskim na lata 2021-2031

Adresaci Programu:

Adresatami programu są przede wszystkim osoby niepełnosprawne oraz ich najbliższe otoczenie, a także samorzady lokalne, organizacje pozarządowe działające na rzecz osób niepełnosprawnych, placówki pomocy społecznej i placówki oświatowe kształcące osoby niepełnosprawne.

Miejsce realizacji:

Obszar – Powiat Żniński

Koordinator Programu:

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Żninie

Partnerzy:

- administracja samorządowa, w tym ośrodki pomocy społecznej, powiatowy urząd pracy, urzędy miast, urzędy gmin,
- organizacje pozarządowe zrzeszające osoby niepełnosprawne i działające na ich rzecz,
- organizacje pracodawców osób niepełnosprawnych,
- instytucje edukacji i kultury.

Sposoby finansowania programu:

- budżet powiatu,
- budżet państwa,
- środki Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych,
- środki Narodowego Funduszu Zdrowia,
- środki Europejskiego Funduszu Społecznego i inne fundusze Unii Europejskiej,
- środki pozyskane przez organizacje pozarządowe,
- współfinansowanie przez osoby fizyczne i prawne – sponsoring.

Metodologia

W wytyczeniu właściwych kierunków działań i opracowaniu programu najbardziej istotne były uwagi osób niepełnosprawnych i ich najbliższego otoczenia, a także wielu instytucji, które działają na rzecz osób niepełnosprawnych. Ogromną rolę odegrały również wnioski składane przez osoby niepełnosprawne w ramach różnych dofinansowań ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.

Program Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych w Powiecie Żnińskim na lata 2021-2031

I. IDEA I ZAŁOŻENIA PROGRAMU

Osoby niepełnosprawne to jedna z grup najpoważniej zagrożonych wykluczeniem. Pozostaje ona stosunkowo liczna. Z racji pewnych ograniczeń w zakresie ich funkcjonowania w wielu obszarach życia społecznego stają się oni grupą wymagającą odpowiedniego wsparcia na poziomie lokalnej polityki społecznej. Wsparcie to jednak powinno uwzględniać wielopoziomą specyfikę zjawiska czyli jego lokalny kontekst, wewnętrzne zróżnicowanie grupy (różne stopnie i typy niepełnosprawności) oraz istniejące już formalno-prawne regulacje. Dlatego też niezwykle ważne jest dysponowanie odpowiednim instrumentarium wytyczającym właściwe ścieżki realizowanych działań. Niniejszy „Program Działań Na Rzecz Osób Niepełnosprawnych w Powiecie Żnińskim 2021-2031” ma właśnie stanowić narzędzie ułatwiające i wspomagające efektywną integrację społeczną osób niepełnosprawnych. Z jednej strony ma on być dokumentem opisowo-diagnostycznym, wskazującym socjodemograficzne aspekty zjawiska niepełnosprawności w powiecie. Z drugiej zaś, pełnić ma rolę zestawu kluczowych dyspozycji (wytyczonych celów) do działań nakierowanych na szeroko rozumianą poprawę jakości życia osób niepełnosprawnych.

Istotą Programu jest określenie zadań Powiatu Żnińskiego w zakresie działań na rzecz osób niepełnosprawnych zmierzających do pełnego indywidualnego rozwoju i zaspokojenia potrzeb osób niepełnosprawnych we wszystkich sferach i na każdym etapie życia, gwarantujących pełne uczestnictwo tych osób w życiu społecznym. Założeniem tego dokumentu jest wyrównanie szans osób niepełnosprawnych – Mieszkańców Powiatu Żnińskiego w życiu społecznym. Natomiast ideą niniejszego Programu jest popieranie, ochrona i zapewnienie pełnego i równego korzystania ze wszystkich praw człowieka i podstawowych wolności przez wszystkie osoby niepełnosprawne i ich rodziny w Powiecie Żnińskim.

Głównym celem programu jest przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu, poprzez wyrównywanie ich szans w korzystaniu z praw i obowiązków jakie im przysługują. Powszechnym powinno stać się przekonanie, że osoby niepełnosprawne mają prawo do samodzielnego i aktywnego życia oraz korzystania z praw i obowiązków ustanowionych dla ogółu obywateli. Mają też prawo do uzyskania środków koniecznych do wyrównania szans w korzystaniu z przysługujących im praw.

Przyjęto wieloletni horyzont czasowy przy konstruowaniu programu, żeby móc na bieżąco dokonywać jego aktualizacji. Program ma charakter otwarty, aby umożliwić

Program Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych w Powiecie Żnińskim na lata 2021-2031

---

w przyszłości podejmowanie różnorodnych działań i inicjatyw oraz włączanie się na różnych etapach jego realizacji nowych podmiotów, realizatorów i uczestników. Na zasięg przedsięwzięć na rzecz osób niepełnosprawnych, podejmowanych w latach 2021 –2031, będą miały wpływ przede wszystkim środki PFRON oraz inicjatywy i możliwości finansowe Partnerów, jak również przepisy prawne dotyczące tej sfery działań.

II. NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ – ZARYS DEFINICJI

W myśl przepisów art. 2 pkt 10 Ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych z dnia 27 sierpnia 1997 r.: niepełnosprawność oznacza „trwałą lub okresową niezdolność do wypełniania ról społecznych z powodu stałego lub długotrwałego naruszenia sprawności organizmu, w szczególności powodujące niezdolność do pracy.”

Analizując ewolucję podejścia do niepełnosprawności, można stwierdzić, że w bogatej literaturze przedmiotu funkcjonują dwa przeciwstawne modele: model medyczny (indywidualny), ujmujący niepełnosprawność jako skutek choroby czy urazu, oraz model społeczny, według którego niepełnosprawność jest rezultatem barier tkwiących w organizacji państwa i społeczeństwa. Współcześnie można mówić jeszcze o trzecim, tzw. scalonym modelu niepełnosprawności, który łączy obie perspektywy: medyczną i społeczną. Społeczny model niepełnosprawności to efekt wytężonej pracy środowisk osób z niepełnosprawnościami. Zgodnie z jego założeniem niepełnosprawność jest problem całego społeczeństwa, a osoba z niepełnosprawnością traktowana jest jako konsument i pełnoprawny uczestnik życia społecznego. Osoba z niepełnosprawnością doświadcza bardzo wielu ograniczeń: od indywidualnych uprzedzeń do instytucjonalnej dyskryminacji, od niedostępnego publicznego budownictwa do niedostosowanego systemu transportu, od segregacyjnej edukacji do wykluczających osoby z niepełnosprawnościami rozwiązań na rynku pracy. Wskazuje to na istnienie w otoczeniu osoby z niepełnosprawnością szeregu barier: społecznych, ekonomicznych, prawnych, architektonicznych i urbanistycznych powodujących, że osoba taka nie może stać się pełnoprawnym uczestnikiem stosunków społecznych. Wobec tego przed całym społeczeństwem stoi zadanie dostosowania posiadanych wzorów zachowań i oczekiwań do możliwości osób z niepełnosprawnościami oraz eliminowania, zmniejszania lub kompensowania barier, tak aby każdej osobie umożliwić korzystanie z dóbr publicznych, jednocześnie respektując jej prawa i przywileje.

Program Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych w Powiecie Żnińskim na lata 2021-2031

Bariery, z którymi spotykają się osoby niepełnosprawne:

- 1) Nieodpowiednia polityka i standardy - projekty działań politycznych nie zawsze biorą pod uwagę potrzeby osób niepełnosprawnych, lub istniejące zasady i standardy nie są egzekwowane.
- 2) Postawy negatywne – przekonania i uprzedzenia stanowią bariery dla edukacji, zatrudnienia, opieki zdrowotnej i uczestnictwa w społeczeństwie. Przykładem może być błędne postrzeganie osób niepełnosprawnych przez pracodawców jako pracowników mniej wydajnych niż osoby w pełni sprawne pracujące na takich samych stanowiskach oraz niewiedza o dostępnych przystosowaniach miejsc pracy stanowią czynnik ograniczający możliwości zatrudnienia.
- 3) Brak świadczenia usług rehabilitacyjnych – osoby niepełnosprawne są szczególnie podatne na braki w zakresie świadczeń, takich jak opieka zdrowotna, rehabilitacja, a także wsparcie i pomoc.
- 4) Trudności ze świadczeniem usług –słaba koordynacja usług, nieodpowiedni personel i niewystarczające kompetencje pracowników mogą wpłynąć na jakość, dostępność i adekwatność usług dla osób niepełnosprawnych.
- 5) Niewystarczające finansowanie – środki finansowe przeznaczone na realizację polityki i planów są często niewystarczające. Brak skutecznego finansowania jest główną przeszkodą na drodze do zrównoważonych usług w każdym państwie, niezależnie od dochodu.
- 6) Brak dostępności – wiele budynków, systemy transportowe i informacyjne nie są dostępne dla wszystkich ludzi. Brak dostępu do transportu jest częstym powodem zniechęcającym osoby z niepełnosprawnością do poszukiwania pracy lub uniemożliwiającym im dostęp do służby zdrowia.
- 7) Brak konsultacji i zaangażowania – wiele osób niepełnosprawnych jest wykluczonych z procesu podejmowania decyzji w sprawach bezpośrednio wpływających na ich życie, na przykład tam, gdzie nie mają one prawa wyboru czy kontrolowania tego, w jaki sposób udzielane jest im wsparcie w ich domach.
- 8) Brak danych i dowodów naukowych – brak ścisłych i porównywalnych danych na temat niepełnosprawności oraz poważnych dowodów naukowych na temat działających programów, może utrudniać zrozumienie oraz wstrzymywać dalsze działania. Uświadomienie sobie liczebności osób niepełnosprawnych oraz okoliczności w jakich

Program Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych w Powiecie Żnińskim na lata 2021-2031

żyją, może usprawnić wysiłki zmierzające do usunięcia barier oraz zapewnienie osobom niepełnosprawnym, godnego uczestnictwa w społeczeństwie.

Na trudną sytuację życiową osób niepełnosprawnych składa się wiele czynników, w tym między innymi:

- 1) Trudna sytuacja ekonomiczna większości gospodarstw domowych osób niepełnosprawnych, problem ten uwidacznia się zwłaszcza w przypadku osób starszych,
- 2) Znaczna bierność na rynku pracy wśród osób niepełnosprawnych, których stopień niepełnosprawności ani wiek nie wykluczają podjęcia pracy; bierność ta najczęściej tłumaczona jest brakiem pracy dla osób niepełnosprawnych, co może wskazywać na małą otwartość pracodawców na zatrudnienie pracowników w tej grupie poszukujących pracy,
- 3) Ograniczona wiedza wśród osób niepełnosprawnych i ich opiekunów na temat instytucji, których celem jest niesienie pomocy tej grupie, przysługujących im form wsparcia (w tym finansowego), a także praw osób niepełnosprawnych,
- 4) Niski stopień zorganizowania i zintegrowania środowiska osób niepełnosprawnych i ich rodzin

Niepełnosprawność to wszelkie ograniczenia występujące w prawidłowym funkcjonowaniu człowieka spowodowane skutkiem obniżenia sprawności fizycznych, psychicznych, bądź umysłowych.

W orzecznictwie często stosuje się następujący podział na rodzaje niepełnosprawności:

- 1) Osoby z niepełnosprawnością fizyczną: osoby z uszkodzeniem narządu ruchu (z niepełnosprawnością motoryczną), osoby z przewlekłymi chorobami wewnętrznymi;
- 2) Osoby z niepełnosprawnością sensoryczną (uszkodzenie narządów zmysłów): osoby niewidome i słabowidzące, osoby niesłyszące i słabosłyszące;
- 3) Osoby z niepełnosprawnością psychiczną: osoby z chorobą psychiczną, osoby z niesprawnością intelektualną.

Orzeczenie o niepełnosprawności jest to prawne potwierdzenie statusu osoby niepełnosprawnej, umożliwiające korzystanie z przewidzianych dla nich świadczeń i przywilejów takich jak np. odliczenia podatkowe, zasiłki, ulgowe przejazdy, umieszczenie w domu pomocy społecznej. Pozwala ukierunkować działania osoby niepełnosprawnej bądź jej opiekunów związane z prowadzoną terapią i rehabilitacją. Obecnie w Polsce obowiązują dwa

Program Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych w Powiecie Żnińskim na lata 2021-2031

---

rodzaje orzecznictwa o niepełnosprawności, regulowane odrębnymi ustawami i prowadzone przez różne instytucje:

- 1) Do celów rentowych - orzecznictwo rentowe prowadzone przez lekarza orzecznika Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (ZUS) i komisje lekarskie ZUS; należy jednak pamiętać, że orzecznictwo rentowe prowadzą także lekarze rzeczoznawcy i komisje lekarskie Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego (KRUS) oraz komisje lekarskie podległe MON oraz MSWiA, gdzie orzecznik kwalifikuje osobę jako:
  - a) częściowo niezdolną do pracy, jest to osoba, która w znacznym stopniu utraciła zdolność do pracy zgodnej z poziomem posiadanych kwalifikacji;
  - b) całkowicie niezdolną do pracy, jest to osoba, która utraciła zdolność do wykonywania jakiejkolwiek pracy;
  - c) całkowicie niezdolną do pracy i samodzielnej egzystencji, jest to osoba, u której stopień naruszenia sprawności organizmu powoduje konieczność stałej lub długotrwałej pomocy i opieki innej osoby w zaspokajaniu podstawowych potrzeb życiowych.
- 2) Do celów pozarentowych - orzecznictwo pozarentowe prowadzone przez zespoły do spraw orzekania o stopniu niepełnosprawności; osoba może mieć orzeczone:
  - a) lekki stopień niepełnosprawności, zalicza się do niego osobę o naruszonej sprawności organizmu, powodującej w sposób istotny obniżenie zdolności do wykonywania pracy, w porównaniu ze zdolnością, jaką wykazuje osoba o podobnych kwalifikacjach zawodowych z pełną sprawnością psychiczną i fizyczną, lub mająca ograniczenia w pełnieniu ról społecznych dające się kompensować przy pomocy wyposażenia w przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze lub środki techniczne;
  - b) umiarkowany stopień niepełnosprawności, zalicza się do niego osobę o naruszonej sprawności organizmu, niezdolną do pracy albo zdolną do pracy jedynie w warunkach pracy chronionej lub wymagającą czasowej albo częściowej pomocy innych osób w celu pełnienia ról społecznych;
  - c) znaczny stopień niepełnosprawności, zalicza się do niego osobę z naruszoną sprawnością organizmu, niezdolną do pracy albo zdolną do pracy tylko w warunkach pracy chronionej i wymagającą, w celu pełnienia ról społecznych, stałej lub długotrwałej opieki i pomocy innych osób w związku z niezdolnością do samodzielnej egzystencji.

Program Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych w Powiecie Żnińskim na lata 2021-2031

Dodatkowo w orzeczeniach wydawanych przez Zespoły ds. Orzekania o Niepełnosprawności określa się także przyczyny niepełnosprawności, wpisując w orzeczeniu odpowiedni symbol przyczyny niepełnosprawności. Symbol 01-U oznacza upośledzenie umysłowe, 02-P chorobę psychiczną, 03-L zaburzenia głosu, mowy i choroby słuchu, 04-O choroby narządu wzroku, 05-R dysfunkcję narządu ruchu, 06-E epilepsję, 07-S choroby układu oddechowe i krążenia, 08-T choroby układu pokarmowego, 09-M choroby układu moczowo-płciowego, 10-N choroby neurologiczne, 11-I inne, w tym schorzenia: endokrynologiczne, metaboliczne, zaburzenia enzymatyczne, choroby zakaźne i odzwierzęce, zeszpecenia, choroby układu krwiotwórczego, 12-C całościowe zaburzenia rozwojowe.

Wymienione systemy orzecznictwa przyznają osobom niepełnosprawnym różnego rodzaju uprawnienia, częściowo pokrywające się, jednakże nie są one w pełni jednakowe. Ich równoważność przedstawia poniższe zestawienie.

Orzeczenie pozarentowe	Orzeczenie rentowe z ZUS
Znaczny stopień niepełnosprawności	Całkowita niezdolność do pracy i samodzielnej egzystencji
Umiarkowany stopień niepełnosprawności	Całkowita niezdolność do pracy
Lekki stopień niepełnosprawności	Częściowa niezdolność do pracy

III. DIAGNOZA ŚRODOWISKA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH NA TERENIE POWIATU ŻNIŃSKIEGO ORAZ DOSTĘPNOŚĆ OBIEKTÓW UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ DLA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH

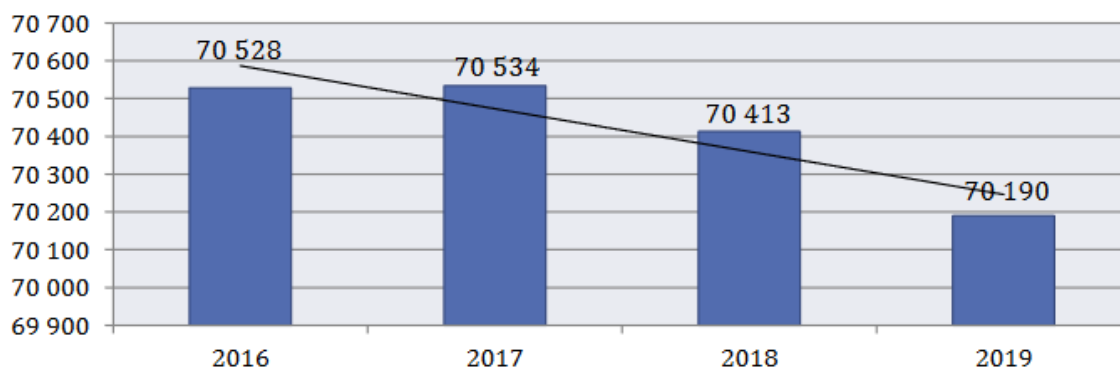
Powiat Żniński położony jest w południowo-zachodniej części województwa kujawsko-pomorskiego, a jego siedzibą jest miasto Żnin. Powiat zlokalizowany jest na terenie mezoregionu Pojezierza Wielkopolskiego, pomiędzy Bydgoszczą a Gnieznom i Poznaniem. Graniczy z następującymi powiatami: nakielskim, bydgoskim, inowrocławskim, mogileńskim, gnieźnieńskim (wielkopolskie) oraz wągrowieckim (wielkopolskie).

W skład Powiatu Żnińskiego wchodzi 6 gmin: Żnin, Barcin, Janowiec Wielkopolski, Łabiszyn (gminy miejsko-wiejskie) oraz Rogowo i Gąsawa (gminy wiejskie). Powiat Żniński zajmuje powierzchnię około 985 km², co stanowi 5,5% obszaru województwa kujawsko-pomorskiego. Powiat Żniński zamieszkuje 70 190 osób (stan na 31.12.2019 roku). Na przestrzeni ostatnich lat widoczny jest trend spadkowy w zakresie liczby mieszkańców powiatu – w stosunku do

Program Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych w Powiecie Żnińskim na lata 2021-2031

2016 roku zmniejszyła się ona o 338 osób. Gęstość zaludnienia w powiecie wynosiła w 2019 roku 71 osób/km².

WYKRES 1. Liczba mieszkańców Powiatu Żnińskiego w latach 2016-2019.

*Źródło: Strategia rozwiązywania problemów społecznych dla Powiatu Żnińskiego
na lata 2021 – 2031.*

Rozpatrując liczbę ludności Powiatu Żnińskiego z podziałem na poszczególne gminy widzimy, że najwięcej mieszkańców jest w gminie Żnin – zamieszkuje ją 24 080 osób. Na drugim miejscu pod tym względem znajduje się gmina Barcin z zamieszkującymi ją 14 751 osobami, natomiast na trzecim gmina Łabiszyn – mieszka na jej obszarze 10 219 osób. Najmniejsze gminy pod względem liczebności mieszkańców to Janowiec Wielkopolski (9 008 osób), Rogowo (6 828 osób) oraz Gąsawa (5 304 osoby).

W 2019 roku niepełnosprawność jako powód udzielania pomocy i wsparcia ośrodków pomocy społecznej znalazło się na trzecim miejscu pod względem liczby rodzin korzystających z pomocy społecznej w gminie Barcin, natomiast na czwartym miejscu w gminie Gąsawa, Łabiszyn, Żnin, Rogowo oraz Janowiec Wielkopolski.

Znaczny odsetek osób niepełnosprawnych z terenu powiatu korzysta z pomocy społecznej. Ośrodki pomocy społecznej funkcjonujące w każdej gminie udzielały osobom niepełnosprawnym pomocy w formie:

- zasiłku stałego, zasiłku celowego, zasiłku celowego specjalnego, zasiłku okresowego, usług opiekuńczych i pielęgnacyjnych,
- dodatku do zasiłku rodzinnego z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego, zasiłku pielęgnacyjnego, składek zdrowotnych, posiłków w stołówce środowiskowej, świadczenia rodzinnego, dodatku mieszkaniowego, zapewnienie miejsca w DPS.

Program Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych w Powiecie Żnińskim na lata 2021-2031

W 2019 roku ogólna liczba rodzin korzystających ze wsparcia ośrodków pomocy społecznej na terenie gmin Powiatu Żnińskiego z powodu niepełnosprawności kształtowała się na poziomie 717. W stosunku do 2017 roku nastąpił zatem spadek ich liczby o 15%.

TABELA 1. Rodziny z terenu gmin wchodzących w skład Powiatu Żnińskiego, którym zostało udzielona pomoc i wsparcie z powodu niepełnosprawności w latach 2017-2019.

Gmina	2017	2018	2019
Żnin	350	327	297
Rogowo	45	42	38
Łabiszyn	143	128	129
Janowiec Wielkopolski	94	85	80
Gąsawa	32	38	32
Barcin	183	152	141
Razem	847	772	717

Źródło: Strategia rozwiązywania problemów społecznych dla Powiatu Żnińskiego

na lata 2021 – 2031.

Następna tabela przedstawia dane dotyczące przyznanych zasiłków pielęgnacyjnych dla niepełnosprawnego dziecka. Łącznie we wszystkich gminach Powiatu Żnińskiego w 2017 roku przyznano 4 794 świadczenia, w 2018 roku liczba świadczeń wynosiła 5 003, z kolei w 2019 roku kształtowała się na poziomie 4 904 świadczeń. W stosunku do 2017 roku liczba przyznanych świadczeń uległa zatem zwiększeniu.

TABELA 2. Liczba wypłaconych zasiłków pielęgnacyjnych dla niepełnosprawnego dziecka na przestrzeni lat 2017-2019.

Gmina	2017	2018	2019
Żnin	1558	1625	1528
Rogowo	908	872	798
Łabiszyn	617	655	644
Janowiec Wielkopolski	438	506	485
Gąsawa	238	275	265
Barcin	1035	1070	1184
Razem	4794	5003	4904

Źródło: Strategia rozwiązywania problemów społecznych dla Powiatu Żnińskiego

na lata 2021 – 2031.

W porównaniu do 2017 roku, łącznie we wszystkich gminach Powiatu Żnińskiego (za wyjątkiem gminy Rogowo ze względu na brak danych), liczba przyznanych zasiłków

Program Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych w Powiecie Żnińskim na lata 2021-2031

pielęgnacyjnych dla osoby niepełnosprawnej w wieku powyżej 16 roku życia o znacznym stopniu niepełnosprawności uległa zmniejszeniu. W 2017 roku przyznano 7 954 świadczenia w 2018 roku –7 623, natomiast w 2019 roku –7 645.

TABELA 3. Liczba wypłaconych zasiłków pielęgnacyjnych dla osoby niepełnosprawnej w wieku powyżej 16 roku życia o znacznym stopniu niepełnosprawności na przestrzeni lat 2017 – 2019.

Gmina	2017	2018	2019
gmina Żnin	3212	3127	3079
gmina Rogowo	b.d.	b.d.	b.d.
gmina Łabiszyn	817	827	888
gmina Janowiec Wielkopolski	1291	1175	1151
gmina Gąsawa	518	512	547
gmina Barcin	2116	1982	1980
Razem	7954	7623	7645

Źródło: Strategia rozwiązywania problemów społecznych dla Powiatu Żnińskiego

na lata 2021 – 2031.

Trudno jest dokładnie określić liczbę osób niepełnosprawnych mieszkających w Powiecie Żnińskim, ponieważ zgodnie z przytoczonymi systemami orzecznictwa, informacje o osobach niepełnosprawnych są rozproszone w różnych, niezależnych od siebie instytucjach. Podmioty te nie współpracują ze sobą z uwagi na brak rozwiązań systemowych, dlatego też posiadane przez nie dane ilościowe jednocześnie mogą się na siebie wzajemnie nakładać. Możliwość posiadania przez osobę niepełnosprawną więcej niż jednego orzeczenia stanowi dodatkowe utrudnienie w ocenie faktycznego stanu. Opracowując Program posłużono się danymi pochodzącymi z Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Mogilnie o wydanych w latach 2017-2019 orzeczeniach o niepełnosprawności i o stopniu niepełnosprawności.

Program Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych
w Powiecie Żnińskim na lata 2021-2031

TABELA 4. Liczba wydanych orzeczeń w latach 2017-2019.

ROK	Orzeczenia o niepełnosprawności (osoby do 16 roku życia)	Orzeczenia o stopniu niepełnosprawności (osoby powyżej 16 roku życia)			RAZEM
		znaczny	umiarkowany	lekki	
2017	215-45 niezaliczenie 170	236	430	285	951
2018	218-30 niezaliczenie 188	259	478	269	1006
2019	236-45 niezaliczenie 191	356	550	257	1163
RAZEM	669-120 niezaliczenie 549	851	1458	811	3120

Źródło: Dane z Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Mogilnie.

Analizę danych uzyskanych z Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Mogilnie należy rozpocząć od ilości wydanych w latach 2017-2019 orzeczeń o niepełnosprawności i o stopniu niepełnosprawności. Warto jednak przypomnieć, że o ile w przypadku osób powyżej 16 roku życia, wydawane są orzeczenia o zakwalifikowaniu danej osoby do jednego z trzech stopni (znaczny, umiarkowany i lekki), to w przypadku dzieci i młodzieży do 16 roku życia, osoby takie mogą otrzymać orzeczenie o niepełnosprawności bez podziału na stopnie. Na przestrzeni lat 2017-2019 można zaobserwować systematyczny wzrost łącznej liczby wydanych orzeczeń o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności.

Na podstawie powyższych danych można też dokonać charakterystyki populacji osób niepełnosprawnych w następujących kategoriach:

Płeć:

–kobiety - 1509

–mężczyźni – 1611

Wiek:

- przedprodukcyjny – 228

Program Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych w Powiecie Żnińskim na lata 2021-2031

- produkcyjny – 1371

- poprodukcyjny – 1521

Poniżej przedstawiono tabelę zawierającą dane dotyczące przyczyny naruszenia sprawności organizmu.

**TABELA 5. Przyczyny wydania orzeczeń o niepełnosprawności
i stopniu niepełnosprawności w latach 2017-2019.**

Wydane orzeczenia o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności				
Przyczyna niepełnosprawności	2017	2018	2019	RAZEM
01-U upośledzenie umysłowe	44	40	37	121
02 P choroby psychiczne	170	169	199	538
03-L zaburzenia głosu, mowy i choroby słuchu	59	84	84	227
04-O choroby narządu wzroku	30	22	46	98
05-R upośledzenia narządu ruchu	324	357	441	1122
06-E epilepsja	26	18	25	69
07-S choroby układu oddechowego i krążenia	191	193	219	603
08-T choroby układu pokarmowego	33	48	36	117
09-M choroby układu moczowo-płciowego	54	50	51	155
10-N choroby neurologiczne	99	101	114	314
11-I inne	64	78	52	194
12-C całościowe zaburzenia rozwojowe	27	34	50	111

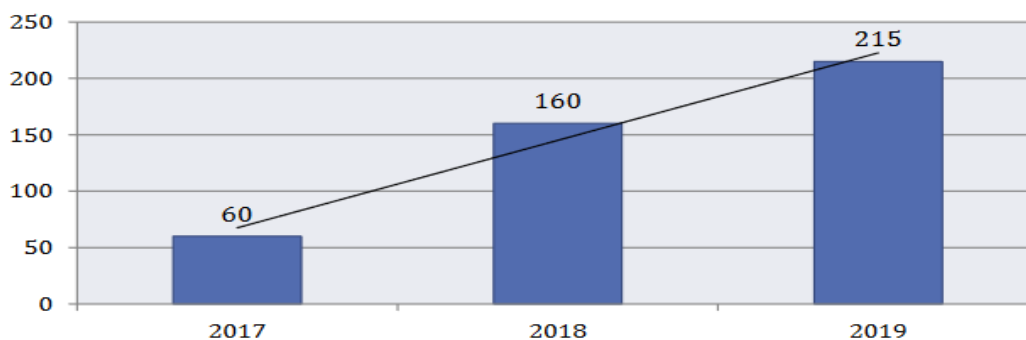
Źródło: Dane z Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Mogilnie.

Osoby, które posiadają dokument potwierdzający niepełnosprawność mają możliwość ubiegania się o legitymacje osoby niepełnosprawnej, dzięki której zyskują pewne uprawnienia, na przykład ulgę w przejazdach środkami komunikacji publicznej.

Liczbę wydanych legitymacji na przestrzeni ostatnich lat przedstawia poniższy wykres. Jak wynika z prezentowanych danych, w omawianych latach ich liczba uległa zwiększeniu. W 2017 roku wydano 60 legitymacji, w 2018 roku prawie trzykrotnie więcej (160), natomiast w 2019 roku o 55 więcej niż w 2018 roku (215).

Program Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych w Powiecie Żnińskim na lata 2021-2031

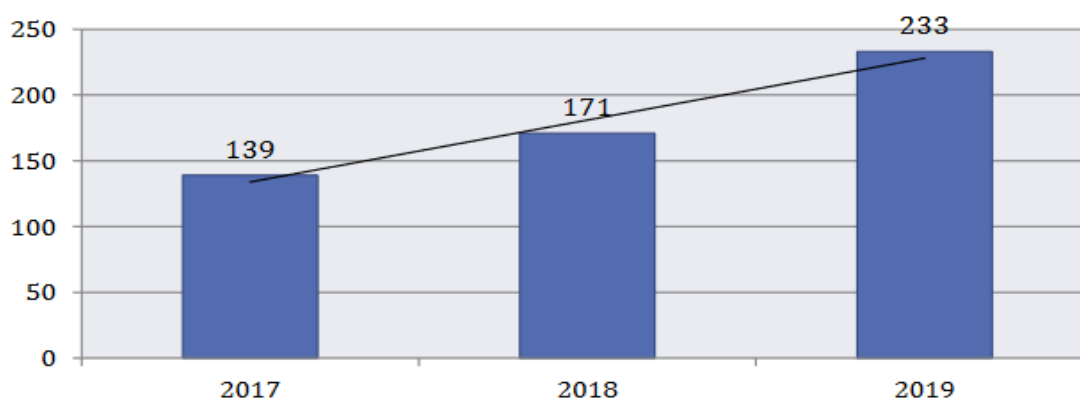
**WYKRES 2. Liczba wydanych przez Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania
o Niepełnosprawności w Mogilnie legitymacji osoby niepełnosprawnej mieszkańcom
Powiatu Żnińskiego w latach 2017 – 2019.**

*Źródło: Strategia rozwiązywania problemów społecznych dla Powiatu Żnińskiego
na lata 2021 – 2031.*

Na wykresie znajdującym się poniżej przedstawiona została liczba wydanych w latach 2017-2019 przez Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Mogilnie kart parkingowych niepełnosprawnym mieszkańcom Powiatu Żnińskiego. Podobnie jak w przypadku wydanych orzeczeń o zaliczeniu do osób niepełnosprawnych oraz wydanych legitymacji, zwiększeniu na przestrzeni ostatnich trzech lat uległa także liczba wydanych kart parkingowych. Widoczny jest wzrost ze 139 w 2017 roku do 233 w 2019 roku (68%).

**WYKRES 3. Liczba wydanych przez Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania
o Niepełnosprawności w Mogilnie kart parkingowych niepełnosprawnym mieszkańcom
Powiatu Żnińskiego w latach 2017-2019.**

*Źródło: Strategia rozwiązywania problemów społecznych dla Powiatu Żnińskiego
na lata 2021 – 2031.*

Program Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych w Powiecie Żnińskim na lata 2021-2031

Osoby niepełnosprawne na co dzień spotykają się z wieloma przeszkodami, które utrudniają im swobodne poruszanie się. Dlatego też ważne jest inicjowanie działań prowadzących do umożliwienia im normalnego funkcjonowania.

Zasadniczym elementem wyrównania szans osób niepełnosprawnych, które stanowią spory odsetek społeczeństwa, jest zapewnienie maksymalnej dostępności przestrzeni publicznych (np. siedzib urzędów, przychodni lekarskich, dworców, parków, miejsc rekreacji i wypoczynku, obiektów szkolnictwa) oraz miejsc powszechnego użytku (m.in. budynków mieszkalnych, sklepów). Poprzez dostępność przestrzeni i wszelakich obiektów, o których była mowa powyżej, należy rozumieć możliwość samodzielnego korzystania z nich przez osoby niepełnosprawne, poruszające się na wózkach inwalidzkich i przy pomocy chodzików, czy też osoby niewidome.

Jak wynika z uzyskanych danych z gmin największą liczbę obiektów użyteczności publicznej przystosowanych dla osób niepełnosprawnych stanowią szkoły, przychodnie zdrowia oraz urzędy. Bariery architektoniczne, urbanistyczne, transportowe, w komunikowaniu się i techniczne są jednymi z najistotniejszych ograniczeń utrudniających, a często wręcz uniemożliwiających osobom niepełnosprawnym korzystanie z przysługującego im prawa do pełnego życia i zaspokajania swych potrzeb na równi z innymi. Tworzenie otoczenia przyjaznego osobom o różnym stopniu niepełnosprawności, polegać powinno na umożliwieniu pełnego dostępu do obiektów użyteczności publicznej oraz swobodnym komunikowaniu się z otoczeniem. Przykładem może być chociażby Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Żninie, Środowiskowy Dom Samopomocy w Żninie oraz Warsztaty Terapii Zajęciowej „Promyk” w Żninie, które w minionym roku zostały dostosowane dla osób niepełnosprawnych. Zakres robót obejmował m.in. przebudowę wejścia głównego do obiektu, wymianę stolarki zewnętrznej, wykonanie elewacji, remont dachu oraz prace instalacyjno-sanitarne. Wartość zadania wyniosła łącznie 3 538 186,83 zł, w tym część Powiatu Żnińskiego to 1 625 277,63 zł, a spółki Pallmed 1 912 909,20 zł. Prace były współfinansowane z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Osi priorytetowej 3 – Efektywność energetyczna i gospodarka niskoemisyjna w regionie, Działanie 3.3. Efektywność energetyczna w sektorze publicznym i mieszkaniowym, Schemat: Modernizacja energetyczna budynków publicznych w ramach polityki terytorialnej w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020. Jednocześnie Powiat Żniński ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w ramach Programu

Program Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych w Powiecie Żnińskim na lata 2021-2031

---

wyrównania różnic między regionami III pozyskał dofinansowanie do budowy platformy przychodowej w ww. budynku Całkowita wartość zadania to 48 831 zł, w tym dofinansowanie w kwocie 17 090,85 zł.

Osoby niepełnosprawne to osoby ze szczególnymi potrzebami, które poza barierami architektonicznymi doświadczają również barier cyfrowych oraz informacyjno-komunikacyjnych. Zapewnienie minimalnego poziomu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami należy do obowiązków podmiotów publicznych i zostało określone w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnieniu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami. Zgodnie z wymogami ww. ustawy Zarząd Powiatu w Żninie uchwałą Nr 210/2020 z dnia 14 września 2020 r. wyznaczył koordynatora do spraw dostępności dla osób ze szczególnymi potrzebami oraz powołał zespół ds. dostępności. Informacje o koordynatorze, zespole oraz plan działania Powiatu Żnińskiego na rzecz poprawy zapewnienia dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami na lata 2021-2024 zamieszczone są na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Powiatu Żnińskiego.

IV. DZIAŁANIA PROWADZONE NA TERENIE POWIATU ŻNIŃSKIEGO W ZAKRESIE REHABILITACJI ZAWODOWEJ I SPOŁECZNEJ

System wsparcia osób niepełnosprawnych określa ustawa o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, do której zalicza się orzekanie o niepełnosprawności, rehabilitację zawodową, rehabilitację społeczną oraz związane z ww. uprawnienia osób niepełnosprawnych, a także obowiązki i uprawnienia pracodawców zatrudniających osoby niepełnosprawne.

Podstawowym instrumentem finansowym do realizacji zadań wynikających z zakresu wspierania osób niepełnosprawnych w Polsce jest Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych. W Powiecie Żnińskim zadania dotyczące rehabilitacji społecznej realizuje Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Żninie natomiast zadania z zakresu rehabilitacji zawodowej Powiatowy Urząd Pracy w Żninie.

Rehabilitacja społeczna służy przygotowaniu osoby niepełnosprawnej do życia wspólnie z innymi w rodzinie, wśród znajomych, czy też w szerszym kontekście w społeczności lokalnej. Działania te zmierzają w szczególności do zabezpieczenia podstawowych potrzeb życiowych osób niepełnosprawnych, wspomagania ich w procesie rehabilitacji i włączania w życie społeczne. Część z nich ma wyłącznie charakter ratunkowy, inne przynoszą efekty

Program Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych w Powiecie Żnińskim na lata 2021-2031

---

długofalowe i w sposób znaczący wpływają na minimalizację skutków niepełnosprawności, zapobiegając tym samym społecznemu wykluczeniu tej grupy osób. Nadal zbyt mała jest liczba placówek i miejsc umożliwiających osobom niepełnosprawnym wyjście z domu oraz nabycie lub rozwinięcie różnych umiejętności. Wśród wymienionych zadań na szczeblu powiatu realizowane są następujące formy rehabilitacji społecznej:

1) DOFINANSOWANIE DO ZAOPATRZENIA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH W SPRZĘT REHABILITACYJNY, PRZEDMIOTY ORTOPEDYCZNE I ŚRODKI POMOCNICZE.

Przedmioty ortopedyczne to przyrządy ortopedyczne niezbędne osobie niepełnosprawnej w przypadku trwałego inwalidztwa czy w okresie choroby.

Przykłady: protezy kończyn dolnych i górnych, aparaty ortopedyczne na kończyny dolne i górne, protezy kończyn, gorsety i kołnierze ortopedyczne, obuwie ortopedyczne, kule i laski inwalidzkie.

Natomiast środki pomocnicze to takie środki, które ułatwiają w znacznym stopniu funkcjonowanie osoby niepełnosprawnej w środowisku społecznym.

Przykłady: systemy wspomagające słuch, cewniki, worki do zbioru moczu, aparaty słuchowe, wkładki uszne, pieluchomajtki, protezy piersi, materace przeciwoleżynowe, peruki.

Sprzęt rehabilitacyjny - sprzęt niezbędny do prowadzenia zajęć rehabilitacyjnych mających za zadanie osiągnięcie przy aktywnym uczestnictwie osoby niepełnosprawnej możliwie najwyższego poziomu jej funkcjonowania, jakości życia i integracji społecznej. Dofinansowanie ze środków PFRON przysługuje w momencie, kiedy zachodzi potrzeba prowadzenia rehabilitacji w warunkach domowych przy użyciu tego sprzętu.

Przykłady: bieżnia, rower stacjonarny.

2) TURNUSY REHABILITACYJNE – to zorganizowana forma aktywnej rehabilitacji połączona z elementami wypoczynku, której celem jest ogólna poprawa psychofizycznej sprawności oraz rozwijanie umiejętności społecznych.

3) LIKWIDACJA BARIER ARCHITEKTONICZNYCH, W KOMUNIKOWANIU SIĘ I TECHNICZNYCH – przez bariery architektoniczne rozumie się wszelkie utrudnienia występujące w budynku i w jego najbliższej okolicy, które ze względu na rozwiązania techniczne, konstrukcyjne lub warunki użytkowania uniemożliwiają lub utrudniają swobodę ruchu osobom niepełnosprawnym. Przykładem może być np.: przystosowanie łazienki dla osoby

Program Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych w Powiecie Żnińskim na lata 2021-2031

---

niepełnosprawnej, budowa podjazdu przed domem dla osoby niepełnosprawnej. Z kolei bariery techniczne to przeszkody wynikające z braku zastosowania lub niedostosowania odpowiednich do rodzaju niepełnosprawności, przedmiotów lub urządzeń. Przykładem może być np.: łóżko rehabilitacyjne, podnośnik wannowy, schodołaz. Natomiast bariery w komunikowaniu się to ograniczenia uniemożliwiające lub utrudniające osobie niepełnosprawnej swobodne porozumiewanie się lub przekazywanie informacji. Przykładem może być np.: komputer, wyposażenie dzwonka do drzwi w sygnalizację świetlną, sygnalizatory optyczne zastępujące dźwięk, zakup budzików świetlnych i wibracyjnych.

4) DOFINANSOWANIE SPORTU, KULTURY, REKREACJI I TURYSTYKI OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH.

Sport osób niepełnosprawnych – jest atrakcyjną formą usprawnienia ruchowego osób z utrwalonym inwalidztwem. Dyscyplina sportu zalecana takim osobom powinna być ukierunkowana na doskonalenie zachowanych sprawności lub możliwie największe skompensowanie czynności utraconych.

Kultura – to przekazane i wytworzone treści i wzory wartości, idei i innych symbolicznie znaczących systemów, będące czynnikami kształtującymi ludzkie zachowania oraz wytwory stanowiące produkt zachowania.

Turystyka – zjawisko przestrzennej ruchliwości ludzi, które związane jest z dobrowolną zmianą miejsca pobytu, środowiska i rytmu życia.

Rekreacja – odnawianie sił fizycznych i psychicznych człowieka za pomocą rozmaitych form aktywności umysłowej lub fizycznej, ale innych niż wynikające z obowiązków codziennego życia.

Wnioskodawcami w tej formie dofinansowania mogą być osoby prawne i jednostki organizacyjne nie posiadające osobowości prawnej, które prowadzą działalność na rzecz osób niepełnosprawnych przez okres co najmniej 2 lat przed dniem złożenia wniosku.

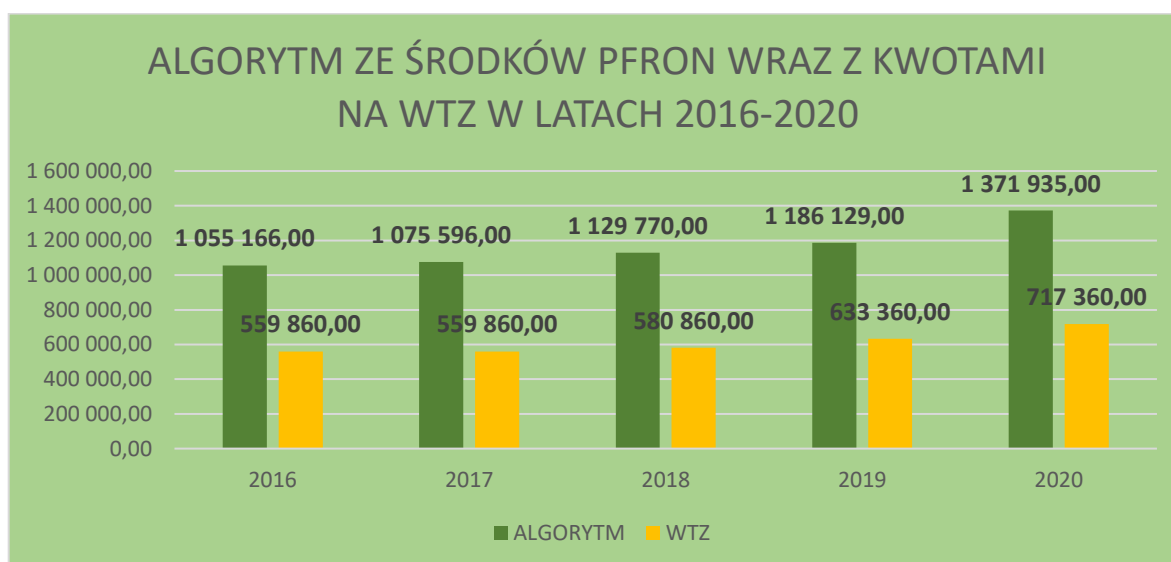
Osoby z niepełnosprawne często czują się wyobcowane i odsunięte od udziału w życiu społecznym. Ograniczenia utrudniające bądź wręcz uniemożliwiające korzystanie z przysługujących im praw do zaspokajania swoich potrzeb na równi z innymi, stanowią problem równie istotny, co trudności z rehabilitacją zawodową. Rehabilitacja społeczna ma na celu umożliwienie osobom niepełnosprawnym uczestniczenia w życiu społecznym. Realizowana jest przede wszystkim przez:

Program Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych w Powiecie Żnińskim na lata 2021-2031

- wyrabianie zaradności osobistej i pobudzanie aktywności społecznej osoby niepełnosprawnej,
- wyrabianie umiejętności samodzielnego wypełniania ról społecznych,
- likwidację barier, w szczególności architektonicznych, urbanistycznych, transportowych, w komunikowaniu się i w dostępie do informacji,
- kształtowanie w społeczeństwie właściwych postaw i zachowań sprzyjających integracji z osobami niepełnosprawnymi.

Należy również uwzględnić fakt, że na terenie Powiatu Żnińskiego funkcjonuje jeden warsztat terapii zajęciowej, tj. Warsztat Terapii Zajęciowej „Promyk” Ligi Kobiet Polskich Koło w Żninie przy Kujawsko-Pomorskim Oddziale Wojewódzkim w Bydgoszczy. Działalność warsztatu, zgodnie z ustawą o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, finansowana jest w 90% z PFRON i w 10% ze środków budżetu powiatu. Liczba uczestników w 2020 r. wynosiła 35 osób, w tym 15 kobiet. W 2020 r. na działalność Warsztatu w Powiecie Żnińskim przekazano środki finansowe w łącznej wysokości 797 067,00 zł, w tym środki PFRON w wysokości 717 360,00 zł.

WYKRES 4. Algorytm ze środków PFRON wraz z kwotami na WTZ w latach 2016-2020.

Źródło: Dane Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Żninie

Powyższy wykres przedstawia niewielką tendencję wzrostu przyznanych środków PFRON na realizację zadań z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej. Jednocześnie należy podkreślić, że środki finansowe nie pozwoliły na zabezpieczenie wszystkich potrzeb osób

Program Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych w Powiecie Żnińskim na lata 2021-2031

niepełnosprawnych zgodnie z oczekiwaniami zainteresowanych. Jest to sytuacja powtarzająca się każdego roku i związana jest ze zbyt małymi środkami przekazywanymi Powiatowi Żnińskiemu na te zadania.

Liczbę osób objętych rehabilitacją społeczną przy udziale środków PFRON w latach 2017-2020 przedstawiają poniższe tabele:

TABELA 6. Dofinansowanie do wyjazdu na turnus rehabilitacyjny w latach 2017-2020.

	Liczba osób wraz z opiekunami 2017r.	Kwota w zł 2017 r.	Liczba osób wraz z opiekunami 2018 r.	Kwota w zł 2018 r.	Liczba osób wraz z opiekunami 2019 r.	Kwota w zł 2019 r.	Liczba osób wraz z opiekunami 2020 r.	Kwota w zł 2020 r.
Złożone wnioski	174 w tym liczba opiekunów 48	-	134, w tym liczba opiekunów 45	-	140, w tym liczba opiekunów 50	-	185, w tym liczba opiekunów 54	-
Przyznane dofinansowanie	57	60 827	63	72 753	106	129 170,00	154	202 649,00
Wyplacone dofinansowanie	56	59 677	63	72 467	87	104 024,62	128	168 657,00

Źródło: Dane Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Żninie

TABELA 7. Dofinansowanie do zakupu przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych w latach 2017-2020.

	Liczba osób 2017 r.	Kwota w zł 2017 r.	Liczba osób 2018 r.	Kwota w zł 2018 r.	Liczba osób 2019 r.	Kwota w zł 2019 r.	Liczba osób 2020 r.	Kwota w zł 2020 r.
Złożone wnioski	573	1 111 994	544	999 628,50	493	924 031,58	486	1 309 549,25
Środki wydatkowane ogółem:	530	984 387	506	872 711,35	437	907 641,96	393	1 050 262,60
w tym dofinansowanie wypłacone ze środków PFRON	530	329 515	506	309 317,38	437	314 092,11	393	345 453,58
w tym dofinansowanie wypłacone ze środków NFZ	530	361 085	506	348 964,14	437	343 029,11	393	388 002,70
w tym udział własny osoby niepełnosprawnej	419	293 787	385	214 429,83	334	250 520,74	350	316 806,32

Źródło: Dane Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Żninie

Program Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych
w Powiecie Żnińskim na lata 2021-2031

TABELA 8. Dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych w 2020 r.

Źródło: Dane Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Żninie

Lp.	Ilość wniosków	Rodzaj zadania	Liczba osób niepełnosprawnych	Kwota dofinansowania ogółem w zł
1.	2	Wyjazd rekreacyjny-integracyjny / wycieczka turystyczno-krajoznawcza	45	6 000
Razem			45	6 000

TABELA 9. Dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych w 2019 r.

Źródło: Dane Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Żninie

Lp.	Ilość wniosków	Rodzaj zadania	Liczba osób niepełnosprawnych	Kwota dofinansowania ogółem w zł
1.	2	Wyjazd rekreacyjny-integracyjny / wycieczka turystyczno-krajoznawcza	65	8 000,00
Razem			65	8 000,00

TABELA 10. Dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych w 2018 r.

Źródło: Dane Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Żninie

Lp.	Ilość wniosków	Rodzaj zadania	Liczba osób niepełnosprawnych	Kwota dofinansowania ogółem w zł
1.	2	Wyjazd rekreacyjny-integracyjny / wycieczka turystyczno-krajoznawcza	65	9 000
Razem			65	9 000

**Program Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych
w Powiecie Żnińskim na lata 2021-2031**

TABELA 11. Dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych w 2017 r.

Źródło: Dane Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Żninie

Lp.	Ilość wniosków	Rodzaj zadania	Liczba osób niepełnosprawnych	Kwota dofinansowania ogółem w zł
1.	4	Wyjazd rekreacyjny-integracyjny / wycieczka turystyczno-krajoznawcza	295	10 260
Razem			295	10 260

TABELA 12. Dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych w latach 2017-2020.

	Liczba 2017 r.	Kwota w zł 2017 r.	Liczba 2018 r.	Kwota w zł 2018 r.	Liczba 2019 r.	Kwota w zł 2019 r.	Liczba 2020 r.	Kwota w zł 2020 r.
Złożone wnioski	158	584 838,13	156	719 767,27	123	678 822,37	85	385 729,62
Zawarte umowy	34	92 013,59	63	153 946,64	71	122 601,90	60	118 260,32
Wyplacone dofinansowanie, z tego na:	34	91 454,73	63	150 474,24	68	114 362,15	60	116 180,20
bariery architektoniczne	20	63 342,68	20	58 464,31	25	65 510,77	20	52 549,06
bariery w komunikowaniu się	3	5 994,05	10	19 953,46	16	14 677,14	22	26 405,99
bariery techniczne	11	22 118	33	72 056,47	27	34 174,24	18	37 225,15

Źródło: Dane Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Żninie

TABELA 13. Dofinansowanie do zakupu sprzętu rehabilitacyjnego w latach 2017-2020.

	Liczba osób 2017 r.	Kwota w zł 2017 r.	Liczba osób 2018 r.	Kwota w zł 2018 r.	Liczba osób 2019 r.	Kwota w zł 2019 r.	Liczba osób 2020 r.	Kwota w zł 2020 r.
Złożone wnioski	8	13 023	8	10 611	4	4 242,00	6	5 839,00
Zawarte umowy	3	3 000	4	2 324	4	2 985,00	6	2 823,60
Środki wydatkowane ogółem:	3	3 750	4	2 939	4	4 232,00	6	4 433,98
w tym dofinansowanie wypłacone ze środków PFRON	3	3 000	4	2 295,20	4	2 977,00	6	2 693,39
w tym udział własny osoby niepełnosprawnej	3	750	4	643,80	4	1 255,00	6	1 740,59

Źródło: Dane Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Żninie

Program Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych w Powiecie Żnińskim na lata 2021-2031

Na podstawie zawartego Porozumienia nr SOW/13/2018 z dnia 04.10.2018 r. z Państwowym Funduszem Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w 2019 i 2020 roku sukcesywnie realizowało założenia programu SOW. Ponadto pracownicy korzystający z programu SOW aktywnie uczestniczyli w szkoleniach, które miały na celu efektywne wdrożenie programu w codziennej pracy. System SOW zwiększa dostępność pomocy oferowanej w ramach zadań i programów finansowanych ze środków PFRON. Umożliwia Osobom Niepełnosprawnym i podmiotom działającym na ich rzecz proces aplikowania o środki PFRON będące w gestii jednostek samorządowych bezpośrednio za pomocą systemu informatycznego. Pozwala na weryfikację wniosków osób indywidualnych i instytucji na etapie przyznawania dofinansowań, jak również na badanie skuteczności wydatkowania środków PFRON.

W 2020 roku Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Żninie podobnie jak w latach ubiegłych przystąpił do realizacji pilotażowego programu „Aktywny Samorząd”, którego głównym celem jest wyeliminowanie lub zmniejszenie barier ograniczających uczestnictwo beneficjentów pomocy w życiu społecznym, zawodowym i w dostępie do edukacji. Realizacją programu zajmuje się Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Żninie.

TABELA 14. Dofinansowanie z Programu „Aktywny Samorząd” w 2019 r.

ZADANIE	NAZWA PROJEKTU / ZAKRES RZECZOWY	PLAN	WYKONANIE	%
1	2	3	4	5
NAZWA BENEFICJENTA : POWIATOWE CENTRUM POMOCY RODZINIE W ŻNINIE				
MODUŁ I		132 030,00	107 658,00	81,54 %
LIKWIDACJA BARIER UTRUDNIAJĄCYCH AKTYWIZACJĘ SPOŁECZNĄ I ZAWODOWĄ, W TYM :				
MODUŁ II POMOC W UZYSKANIU WYKSZTAŁCENIA NA POZIOMIE WYŻSZYM		72 085,00	50 735,00	70,38 %
OBSŁUGA REALIZACJI PROGRAMU		11 674,00	11 674,35	100,00 %
PROMOCJA PROGRAMU		2 320,00	2 320,57	100,02 %
EWALUACJA PROGRAMU		1 140,00	1 138,85	99,89 %
„AKTYWNY SAMORZĄD” RAZEM :		219 249,00	173 526,77	79,14 %

Źródło: Sprawozdanie Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Żninie z działalności w 2019 roku wraz z wykazem potrzeb w zakresie pomocy społecznej i pieczy zastępczej.

Program Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych
w Powiecie Żnińskim na lata 2021-2031

TABELA 15. Dofinansowanie z Programu „Aktywny Samorząd” w 2020 r.

ZADANIE	NAZWA PROJEKTU / ZAKRES RZECZOWY	PLAN	WYKONANIE	%
1	2	3	4	5
NAZWA BENEFICJENTA : POWIATOWE CENTRUM POMOCY RODZINIE W ŻNINIE				
MODUŁ I		125 761,00	122 119,00	97,10
LIKWIDACJA BARIER UTRUDNIAJĄCYCH AKTYWIZACJĘ SPOŁECZNĄ I ZAWODOWĄ, W TYM :				
MODUŁ II POMOC W UZYSKANIU WYKSZTAŁCENIA NA POZIOMIE WYŻSZYM		82 463,00	65 188,00	79,05
OBSŁUGA REALIZACJI PROGRAMU		4 065,00	4 065,50	100,00
PROMOCJA PROGRAMU		813,00	813,10	100,00
EWALUACJA PROGRAMU		407,00	406,55	99,88
„AKTYWNY SAMORZĄD” RAZEM :		213 509,00	192 592,15	90,20

Źródło: Dane Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Żninie

TABELA 16. Liczba osób objętych rehabilitacją zawodową przy udziale środków PFRON w latach 2017 – 2020.

WYSZCZEGÓLNIENIE	2017	2018	2019	2020
złożone wnioski	4	1	2	3
wypłacone dofinansowanie	3	1	1	3

Źródło: Dane Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Żninie

Na podstawie porozumienia z dnia 02.01.2020 r. od 2020 r. w Powiecie Żnińskim zadania dotyczące rehabilitacji zawodowej realizuje Powiatowy Urząd Pracy w Żninie. W latach poprzednich realizowane były formy aktywizacji zawodowej ze środków Funduszu Pracy takie jak: szkolenia, prace interwencyjne, staże, prace społecznie – użyteczne, refundacje kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy dla skierowanego bezrobotnego i ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (rehabilitacja zawodowa): staże i szkolenia. W 2019 r. w ramach form subsydiowanych zaktywizowano 25 osób bezrobotnych niepełnosprawnych, a w 2020 r. 11 osób.

**Program Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych
w Powiecie Żnińskim na lata 2021-2031**

**TABELA 17. Liczba osób bezrobotnych niepełnosprawnych z podziałem na płeć
w latach 2017-2019.**

	Ogółem	Kobiety
2017 r.	93	49
2018 r.	66	36
2019 r.	73	40

Źródło: Dane z Powiatowego Urzędu Pracy w Żninie

**TABELA 18. Liczba osób poszukujących pracy niepełnosprawnych z podziałem na płeć
w latach 2017-2019.**

	Ogółem	Kobiety
2017 r.	17	10
2018 r.	10	7
2019 r.	11	5

Źródło: Dane z Powiatowego Urzędu Pracy w Żninie

**TABELA 19. Bezrobotni niepełnosprawni z podziałem na stopień niepełnosprawności
– stan na 31.12.2017 r.**

	Ogółem	Kobiety
Znaczny	0	0
Umiarkowany	24	12
Lekki	69	37

Źródło: Dane z Powiatowego Urzędu Pracy w Żninie

**TABELA 20. Poszukujący pracy niepełnosprawni z podziałem na stopień
niepełnosprawności – stan na 31.12.2017 r.**

	Ogółem	Kobiety
Znaczny	6	5
Umiarkowany	7	3
Lekki	4	2

Źródło: Dane z Powiatowego Urzędu Pracy w Żninie

Program Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych
w Powiecie Żnińskim na lata 2021-2031

**TABELA 21. Bezrobotni niepełnosprawni z podziałem na stopień niepełnosprawności
– stan na 31.12.2018 r.**

	Ogółem	Kobiety
Znaczny	0	0
Umiarkowany	12	6
Lekki	54	30

Źródło: Dane z Powiatowego Urzędu Pracy w Żninie

**TABELA 22. Poszukujący pracy niepełnosprawni z podziałem na stopień
niepełnosprawności – stan na 31.12.2018 r.**

	Ogółem	Kobiety
Znaczny	5	4
Umiarkowany	5	3
Lekki	0	0

Źródło: Dane z Powiatowego Urzędu Pracy w Żninie

**TABELA 23. Bezrobotni niepełnosprawni z podziałem na stopień niepełnosprawności
– stan na 31.12.2019 r.**

	Ogółem	Kobiety
Znaczny	0	0
Umiarkowany	13	4
Lekki	60	36

Źródło: Dane z Powiatowego Urzędu Pracy w Żninie

**TABELA 24. Poszukujący pracy niepełnosprawni z podziałem na stopień
niepełnosprawności – stan na 31.12.2019 r.**

	Ogółem	Kobiety
Znaczny	4	3
Umiarkowany	6	1
Lekki	1	1

Źródło: Dane z Powiatowego Urzędu Pracy w Żninie

Osoby niepełnosprawne posiadające status osoby bezrobotnej oraz poszukujące pracy mogą korzystać z usług PUP w Żninie i brać udział w różnych wydarzeniach wspierających aktywizację zawodową, np.: w 2019 r. rozpoczęto cykl gminnych spotkań pn. „ABC Rynku Pracy – Wiedza to podstawa”, zorganizowane były 6. Powiatowe Targi Pracy i Edukacji,

Program Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych w Powiecie Żnińskim na lata 2021-2031

Tematyczne Dni Otwarte w PUP, przedsięwzięcie „Jestem Panią Swojego Losu!”- Dzień Kobiet w PUP w Żninie, „Jestem Kowalem Swojego Losu!”- Dzień Mężczyzn z PUP w Żninie. W trakcie ww. spotkań omówione były zagadnienia dotyczące aktualnej sytuacji na rynku pracy, zasad i możliwości zakładania własnej działalności gospodarczej, zdobywania nowych kwalifikacji zawodowych.

W kolejnych latach Powiatowy Urząd Pracy w Żninie dalej będzie realizował zadania ustawowe, aktywizował osoby bezrobotne i poszukujące pracy w ramach pośrednictwa pracy, poradnictwa zawodowego, szkoleń zawodowych oraz form aktywizacji zawodowej, na które istnieje będzie zapotrzebowanie. Będzie kontynuowana realizacja projektów z Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój – „Aktywizacja osób młodych pozostających bez pracy w powiecie żnińskim (IV) i Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego – „Wsparcie aktywności zawodowej osób bezrobotnych w powiecie żnińskim (IV)”. Ponadto PUP w Żninie planuje również realizować projekt konkursowy „Aktywizacja osób młodych w powiecie żnińskim”, w którym realizowane będzie wsparcie w ramach prac interwencyjnych. W zależności od wysokości dostępnych środków finansowych pochodzących z FP, EFS i PFRON, a także zależnie od sytuacji ogólnej w kraju dot. stanu epidemii planuje się realizować podstawowe zadania zmierzające do obniżenia poziomu bezrobocia oraz zadania dodatkowe wspierające rynek pracy zgodnie z przyjętym programem przeciwdziałania bezrobociu i aktywizacji rynku pracy w Powiecie Żnińskim na lata 2018-2022.

Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych uruchomił realizację programu „**Pomoc osobom niepełnosprawnym poszkodowanym w wyniku żywiołu lub sytuacji kryzysowych wywołanych chorobami zakaźnymi**”, do którego przystąpił również **Powiat Żniński, a realizatorem programu było Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Żninie**, na podstawie umowy Nr POP/000004/02/D z dnia 07.05.2020 r. Program realizowany był w ramach Modułu III i obejmował 2 edycje, w ramach Aneksu 1/2020 z dnia 12.06.2020 r. oraz Aneksu Nr 2/2020 z dnia 30.11.2020 r. Wnioski o dofinansowanie mogły być również składane przez osoby niepełnosprawne za pomocą elektronicznego systemu SOW w trybie ciągłym, jednakże nie później niż do dnia 16 listopada 2020 roku.

W ramach programu Powiat Żniński pozyskał pomoc finansową dla adresatów programu realizowaną w ramach Modułu III w łącznej wysokości 420 000,00 zł, w tym na obsługę

**Program Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych
w Powiecie Żnińskim na lata 2021-2031**

realizacji programu środki do wysokości 10 500,00 zł, z czego I edycja została rozliczona dnia 26.10.2020 r. Poniższa tabela przedstawia wydatkowanie środków w ramach I edycji:

Tabela 25. Informacja o zakresie i sposobie wykorzystania środków finansowych PFRON otrzymanych przez Powiat Żniński na realizację Modułu III programu „Pomoc osobom niepełnosprawnym poszkodowanym w wyniku żywiołu lub sytuacji kryzysowych wywołanych chorobami zakaźnymi” w I edycji

Lp.	Dane liczbowe	Moduł III
1.	Liczba złożonych wniosków ogółem:	271
2.	Liczba wypłaconych dofinansowań	145
	Dane finansowe	Wysokość środków (w zł)
1.	Środki finansowe otrzymane na realizację Modułu III programu – pomoc Adresatom programu	250 000,00
2.	Środki finansowe otrzymane na obsługę realizacji Modułu III programu	6 250,00
3.	Środki finansowe wydatkowane na realizacji Modułu III programu – pomoc Adresatom programu	216 000,00
4.	Środki finansowe wydatkowane na obsługę realizacji Modułu III programu	5 400,00

Źródło: Dane Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Żninie

Rozliczenie I edycji realizacji Modułu III programu „Pomoc osobom niepełnosprawnym poszkodowanym w wyniku żywiołu lub sytuacji kryzysowych wywołanych chorobami zakaźnymi” programu zostało wyznaczone umowy Nr POP/000004/02/D z dnia 07.05.2020 r. na dzień 31.10.2020 r., zgodnie z tym przekazano do PFRON środki ogółem w kwocie 34 850,00 zł, w tym obsługa 850,00 zł.

W okresie rozliczeniowym rozdysponowano kolejne środki pozyskane z PFRON w ramach II edycji ww. programu co przedstawia poniższa tabela:

Tabela 26. Informacja o zakresie i sposobie wykorzystania środków finansowych PFRON otrzymanych przez Powiat Żniński na realizację Modułu III programu „Pomoc osobom niepełnosprawnym poszkodowanym w wyniku żywiołu lub sytuacji kryzysowych wywołanych chorobami zakaźnymi” w II edycji

Lp.	Dane liczbowe	Moduł III
1.	Liczba złożonych wniosków ogółem:	158
2.	Liczba wypłaconych dofinansowań	153
	Dane finansowe	Wysokość środków (w zł)
1.	Środki finansowe otrzymane na realizację Modułu III programu – pomoc Adresatom programu	170 000,00
2.	Środki finansowe otrzymane na obsługę realizacji Modułu III programu	4 250,00
3.	Środki finansowe wydatkowane na realizacji Modułu III programu – pomoc Adresatom programu	158 500,00
4.	Środki finansowe wydatkowane na obsługę realizacji Modułu III programu	4 250,00

Źródło: Dane Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Żninie

Program Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych w Powiecie Żnińskim na lata 2021-2031

Całościowe rozliczenie realizacji Modułu III programu „**Pomoc osobom niepełnosprawnym poszkodowanym w wyniku żywiołu lub sytuacji kryzysowych wywołanych chorobami zakaźnymi**” zostało wyznaczone Anekssem Nr 2/2020 z dnia 30.11.2020 r. na dzień 31.01.2021 r.

Pomoc finansowa w ramach Modułu III udzielana była w 2020 r. osobom niepełnosprawnym, które na skutek wystąpienia sytuacji kryzysowych spowodowanych chorobami zakaźnymi utraciły, w okresie od dnia 9 marca 2020 roku do dnia 16 listopada 2020 roku, możliwość korzystania (przez okres co najmniej 5 kolejnych następujących po sobie dni roboczych) z opieki świadczonej w placówce rehabilitacyjnej. Okres na jaki mogło zostać przyznane świadczenie nie mogło być dłuższy niż 5 miesięcy.

Modułu III programu skierowany był do osób niepełnosprawnych, które w ww. okresie były:

1. uczestnikami warsztatów terapii zajęciowej;
2. uczestnikami środowiskowych domów samopomocy;
3. podopiecznymi dziennych domów pomocy społecznej;
4. podopiecznymi placówek rehabilitacyjnych, których działalność finansowana jest ze środków PFRON;
5. uczestnikami programów zatwierdzonych przez Radę Nadzorczą PFRON i w ramach tych programów korzystają ze wsparcia udzielanego przez placówki rehabilitacyjne;
6. pełnoletnimi (od 18 do 25 roku życia) uczestnikami zajęć rewalidacyjno-wychowawczych;
7. pełnoletnimi (od 18 do 24 roku życia) wychowankami specjalnych ośrodków szkolno-wychowawczych oraz specjalnych ośrodków wychowawczych, bądź uczniami szkół specjalnych przysposabiających do pracy;
8. pełnoletnimi (od 18 do 25 roku życia) wychowankami ośrodków rehabilitacyjno-edukacyjno-wychowawczych oraz ośrodków rewalidacyjno-wychowawczych.

Program Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych w Powiecie Żnińskim na lata 2021-2031

V. INSTYTUCJE WSPARCIA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH NA TERENIE POWIATU ŻNIŃSKIEGO

Ważnym elementem w systemie wsparcia osób niepełnosprawnych jest infrastruktura instytucjonalna, wspomagająca zabezpieczenie potrzeb osób niepełnosprawnych wymagających pomocy i wsparcia w celu eliminowania izolacji zarówno w sferze społecznej, jak i zawodowej. Wykaz instytucji działających na rzecz osób niepełnosprawnych w Powiecie Żnińskim przedstawiono poniżej.

1. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Żninie

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Żninie realizuje zadania w zakresie pomocy społecznej, wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej, rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych oraz wynikające z innych ustaw. Jako jednostka organizacyjna pomocy społecznej kieruje się głównie zasadą pomocniczości, prowadzi szeroką działalność na rzecz mieszkańców powiatu oraz poprawy warunków ich życia. Działalność ta polega przede wszystkim na wsparciu rodziny, zapewnieniu dzieciom opieki zastępczej oraz na udzielaniu pomocy osobom niepełnosprawnym. Zgodnie z ustawą z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, jako jeden z dysponentów środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych wykonuje zadania na rzecz osób niepełnosprawnych. Działania te zostały przedstawione w poprzednim rozdziale.

2. Powiatowy Urząd Pracy w Żninie

Powiatowy Urząd Pracy w Żninie realizuje zadania z zakresu aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych i poszukujących pracy zgodnie z ustawą o promocji zatrudnienia i instrumentach rynku pracy i ustawą o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych. W swoich działaniach PUP dąży do ograniczenia poziomu bezrobocia w Powiecie Żnińskim, rozwoju przedsiębiorczości i wsparcia zatrudnienia poprzez tworzenie trwałych miejsc pracy. Działania prowadzone w zakresie rehabilitacji zawodowej oraz innych źródeł finansowania na rzecz osób niepełnosprawnych zostały przedstawione w poprzednim rozdziale.

3. Domy Pomocy Społecznej

Zgodnie z art. 54 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej osobie wymagającej całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, niemogącej samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu, której nie można zapewnić

Program Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych w Powiecie Żnińskim na lata 2021-2031

---

niezbędnej pomocy w formie usług opiekuńczych, przysługuje prawo do umieszczenia w domu pomocy społecznej.

Na terenie Powiatu Żnińskiego funkcjonują 3 domy pomocy społecznej:

- Dom Pomocy Społecznej w Podobowicach gdzie mieszkańcami są osoby niepełnosprawne fizycznie (80 mieszkańców),
- Dom Pomocy Społecznej w Tonowie – osoby z chorobami przewlekłe psychicznymi (90 mieszkańców),
- Dom Pomocy Społecznej w Barcinie – osoby z chorobami przewlekłe psychicznymi (70 mężczyzn).

4. Ośrodki Pomocy Społecznej

Na terenie Powiatu Żnińskiego funkcjonuje 6 ośrodków pomocy społecznej (Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Żninie, Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Barcinie, Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Janowcu Wlkp., Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łabiszynie, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Gąsawie, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Rogowie, które są jednostkami organizacyjnymi gmin powołanych do wykonania zadań z zakresu pomocy społecznej. Pomoc społeczna wspiera osoby i rodziny, które zamierzają zaspokoić niezbędne potrzeby, a także umożliwić im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka. Z informacji podanych przez ww. ośrodki pomocy społecznej wiadomym jest, że osoby niepełnosprawne w głównej mierze otrzymują pomoc w ramach ustawy o pomocy społecznej oraz pomoc psychologa, prawnika, terapeuty ds. uzależnień.

W ramach działalności Dziennego Domu Senior + (koordynowane przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Żninie) udzielane jest wsparcie seniorom i osobom niepełnosprawnych z Programu Senior + Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej. Wsparcie obejmuje w szczególności usługi socjalne, w tym posiłek, edukacyjne, kulturalno-oświatowe, aktywności ruchowej lub kinezyterapii, sportowo-rekreacyjne, aktywizujące społecznie, terapii zajęciowej.

Istotnym zasobem w zakresie wsparcia osób niepełnosprawnych jest Powiatowa Wypożyczalnia Sprzętu Rehabilitacyjnego i Urządzeń Pomocniczych (koordynowane przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Żninie). Dla mieszkańców wszystkich gmin Powiatu Żnińskiego bezpłatnie udostępniane są urządzenia pomocnicze i sprzęt rehabilitacyjny.

Natomiast w gminie Barcin funkcjonuje Dzienny Dom Pobytu „ZACISZE” (koordynowane przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Barcinie), który dysponuje miejscami dla 25

Program Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych w Powiecie Żnińskim na lata 2021-2031

uczestników, mieszkańców gminy Barcin, którzy ukończyli 60 rok życia, mających trudności w zaspokojeniu potrzeb życiowych. Działalność placówki zapewnia uczestnikom opiekę, dobre towarzystwo i rozrywkę w godzinach od 7.00 do 15.00, od poniedziałku do piątku poza dniami wolnymi od pracy.

Przewidziano prowadzenie zajęć w następującej formie:

- warsztatu terapii zajęciowej np. gry planszowe, zajęcia manualne, robótki ręczne itp.;
- warsztaty edukacyjne dotyczące profilaktyki i problemów zdrowotnych, racjonalnego żywienia, obsługi nowoczesnych urządzeń i inne;
- wyjazdy uczestników na koncerty, przedstawienia, wyjazdy plenerowe;
- organizowanie spotkań na terenie placówki oraz udział uczestników w wydarzeniach odbywających się na terenie gminy.

Placówka oferuje także:

- pomoc fizjoterapeuty, usługi pielęgnacyjne np. pomiar ciśnienia krwi, kąpiel itp.;
- trzy posiłki dziennie tzn. śniadanie, obiad oraz podwieczorek.

5. *Warsztat Terapii Zajęciowej „PROMYK” w Żninie*

Warsztaty Terapii Zajęciowej (WTZ) to placówki pobytu dziennego przeznaczone dla osób niepełnosprawnych, posiadających wskazania do uczestnictwa w terapii zajęciowej. WTZ stwarzają osobom niepełnosprawnym niezdolnym do podjęcia pracy możliwość rehabilitacji społecznej i zawodowej w zakresie pozyskania lub przywrócenia umiejętności niezbędnych do podjęcia zatrudnienia. Działalność Warsztatów finansowana jest ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych oraz środków własnych Powiatu. Na terenie Powiatu Żnińskiego znajduje się jeden WTZ – Warsztat Terapii Zajęciowej „Promyk” Ligi Kobiet Polskich Koło w Żninie przy Kujawsko - Pomorskim Oddziale Wojewódzkim w Bydgoszczy.

TABELA 27. Ilość uczestników z podziałem na płeć w latach 2017-2020.

ROK	Liczba osób ogółem	Kobiety	Mężczyźni
2017	35	14	21
2018	35	15	20
2019	35	15	20
2020	35	14	21

Źródło: Dane WTZ w Żninie

Program Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych w Powiecie Żnińskim na lata 2021-2031

Warsztat Terapii Zajęciowej w Żninie organizuje wiele dodatkowych zajęć dla uczestników Warsztatu, np.: Bal karnawałowy w WTZ, Bal Walentynowy w WTZ, Spotkanie integracyjne z Klubem Ośmiu, Zawody wędkarskie sekcji przyzakładowych – ZW „Pałuczaniek” w Żninie, Dzień Godności Osób Niepełnosprawnych w Żninie i wiele innych.

6. Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Żninie

Poradnia jest jednostką organizacyjną powiatu, która prowadzi m.in. wczesne wspomaganie rozwoju małego dziecka. Opinie o potrzebie takiego wsparcia wydawane są przez poradnię ze względu na niedosłuch, niedowidzenie, niepełnosprawność intelektualną, ruchową, niepełnosprawność sprzężoną oraz autyzm, po przeprowadzeniu pełnej diagnozy dziecka oraz analizie wyników badań psychologicznych, pedagogicznych, logopedycznych. Zajęcia odbywają się wg harmonogramu opracowanego dla każdego dziecka indywidualnie i obejmują indywidualną terapię oraz rehabilitację ruchową. Dla rodziców dzieci objętych zajęciami wczesnego wspomaganie prowadzone są grupy wsparcia oraz konsultacje pedagogiczne, logopedyczne i fizjoterapeutyczne. Ponadto oferta Poradni obejmuje wsparcie dzieci, młodzieży, rodziców i nauczycieli poprzez świadczoną:

- pomoc psychologiczno-pedagogiczną dla dzieci, młodzieży szkolnej(diagnoza, terapia)oraz rodziców i nauczycieli,
  - pomoc logopedyczną,
  - doradztwo edukacyjno – zawodowe,
  - działalność informacyjno - szkoleniową skierowaną do rodziców i nauczycieli.
- Działania prowadzone są zarówno w siedzibie poradni jak też w przedszkolach, szkołach podstawowych, szkołach ponadpodstawowych.

7. Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Mogilnie

Zgodnie z przepisami ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych niepełnosprawność oznacza trwałą lub okresową niezdolność do wypełniania ról społecznych z powodu stałego lub długotrwałego naruszenia sprawności organizmu, w szczególności powodującą niezdolność do pracy. System orzekania o niepełnosprawności do celów pozarentowych realizowany jest przez zespoły do spraw orzekania o niepełnosprawności, których zadaniem jest określenie stopnia naruszenia sprawności organizmu i konsekwencji tego stanu dla możliwości podjęcia pracy, pełnienia ról społecznych jakie każdy człowiek pełni stosownie do wieku, płci uwarunkowań społecznych, kulturowych itp. oraz ograniczeń w samodzielnej egzystencji. Na mocy porozumienia

Program Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych w Powiecie Żnińskim na lata 2021-2031

---

między Powiatem Żnińskim, a Powiatem Mogileńskim, Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Mogilnie prowadzi powierzone mu zadania publiczne w zakresie orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności osób zamieszkujących na terenie Powiatu Żnińskiego. Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności wydaje orzeczenia o:

- niepełnosprawności;
- stopniu niepełnosprawności;
- wskazaniach do ulg i uprawnień.

Przez Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności rozpatrywane są wnioski o wydanie:

- a) orzeczenia o niepełnosprawności dla osób, które nie ukończyły 16 roku życia;
- b) orzeczenia o stopniu niepełnosprawności dla osób, które ukończyły 16 rok życia;
- c) legitymacji osób niepełnosprawnych;
- d) kart parkingowych osób niepełnosprawnych.

8. Środowiskowy Dom Samopomocy

Na terenie Powiatu Żnińskiego funkcjonują 2 środowiskowe domy samopomocy, które są placówkami o charakterze dziennym (oznacza to, że działają 5 dni w tygodniu po 8 godzin dziennie). Zajęcia organizowane są w grupach i indywidualnie. Uczestnikiem domu może być każda osoba, bez względu na płeć, wykształcenie, lecz z orzeczonym stopniem niepełnosprawności. Osoba ta powinna mieć ukończone 18 lat i orzeczenie lekarskie rozpoznające zaburzenia psychiczne i niepełnosprawność intelektualną. Środowiskowy Dom Samopomocy świadczy usługi specjalistyczne dla osób z zaburzeniami psychicznymi i upośledzonych umysłowo oraz osób wykazujących inne przewlekłe zaburzenia czynności psychicznych. Celem głównym placówek jest pomoc uczestnikom placówki w przezwyciężaniu trudnych sytuacji życiowych, rozwiązywanie codziennych problemów oraz doprowadzenie do możliwie najwyższego poziomu ich funkcjonowania w ich naturalnym środowisku.

ŚDS w Barcinie świadczy usługi specjalistyczne dla 40 osób, w tym 8 osób z terenu gminy Łabiszyn i 1 osoba z terenu gminy Dąbrowa, pozostałe osoby to mieszkańcy gminy Barcin. Usługi świadczone są w ramach indywidualnych lub grupowych treningów samoobsługi i treningów umiejętności społecznych, które polegają na rozwijaniu lub podtrzymaniu umiejętności w zakresie czynności dnia codziennego i funkcjonowania

Program Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych w Powiecie Żnińskim na lata 2021-2031

---

w środowisku lokalnym. Forma i zakres zajęć jest ustalany w indywidualnym planie wspierania, aktywizacji i integracji społecznej, przygotowanym przez zespół wspierająco – aktywizacyjny. Jest on dostosowany do potrzeb i indywidualnych możliwości psychofizycznych każdego uczestnika.

Natomiast w ŚDS w Żninie od 2017 r. do grudnia 2020 r. w zajęciach terapeutycznych uczestniczyło 47 osób niepełnosprawnych, w tym 23 kobiety i 24 mężczyzn. Swoim zasięgiem działania obejmuje wszystkie gminy Powiatu Żnińskiego. W zajęciach organizowanych przez dom uczestniczą osoby kierowane na podstawie decyzji administracyjnej wydawanej przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Żninie. Na zajęcia terapeutyczne uczestnicy mają możliwość dojazdu busem od stycznia 2020 r.

W ww. placówkach świadczone są następujące formy wsparcia:

1. Trening umiejętności interpersonalnych i rozwiązywania problemów
2. Treningi funkcjonowania w życiu codziennym
3. Trening umiejętności spędzania czasu wolnego
4. Edukacja zdrowotna - ochrona zdrowia i nadzór pielęgniarski
5. Poradnictwo psychologiczne
6. Poradnictwo socjalne
7. Trening umiejętności praktycznych
8. Terapia zajęciowa, która stanowi integralną część programu wspierająco-aktywizującego. Zajęcia dla uczestników organizowane są w grupach i/lub indywidualnie, w pracowniach: plastycznej, krawieckiej, muzyczno-teatralnej, socjoterapeutycznej, sportowej, komputerowej, stolarskiej, kuchnio-terapii i hortiterapii).

Uczestnicy zajęć biorą czynny udział w imprezach integracyjnych z społeczeństwem, spartakiadach sportowych, konkursach plastycznych i muzycznych. Ponadto jednostki organizują integracyjne pikniki rodzinne, wyjazdy do kin, teatru, wycieczki krajowe i zagraniczne.

Placówki czynnie współpracują z samorządem lokalnym na szczeblu gminnym i powiatowym, a także z organizacjami pozarządowymi i mediami.

9. Zespół Szkół Specjalnych w Żninie

Na terenie powiatu w szkołach ogólnodostępnych zapewnia się kształcenie uczniom niepełnosprawnym, zgodnie z indywidualnymi potrzebami rozwojowymi i edukacyjnymi oraz

Program Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych w Powiecie Żnińskim na lata 2021-2031

---

predyspozycjami, wymagającymi specjalnej organizacji nauki w formie: dodatkowych zajęć wyrównawczych, zajęć rewalidacyjnych, dostosowania warunków, form i metod do możliwości uczniów niepełnosprawnych, pomoc poprzez zatrudnianie asystenta oraz tworzenie klas integracyjnych. Jednocześnie w powiecie funkcjonuje jedna szkoła specjalna. Głównym jej celem jest kształcenie specjalne poprzez przygotowanie wychowanków w miarę ich możliwości do samodzielnego udziału w życiu społecznym w integracji ze środowiskiem.

Zespół Szkół Specjalnych dla Dzieci i Młodzieży Upośledzonej Umysłowo w Żninie, składa się z trzech szkół: Szkoły Podstawowej Specjalnej, Szkoły Specjalnej Przystosowanej do Pracy i Branżowej Szkoły Pierwszego Stopnia Specjalnej. Jest jednostką organizacyjną Powiatu Żnińskiego prowadzącą działalność edukacyjną, wychowawczą i opiekuńczą dzieci i młodzieży z Powiatu Żnińskiego i innych powiatów, którzy mają orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego wydane przez publiczną poradnię psychologiczno-pedagogiczną i są skierowani przez Starostę Żnińskiego. W ZSS wysokospecjalistyczna kadra prowadzi zajęcia z uczniami z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim, umiarkowanym, znacznym i głębokim w tym z współistniejącymi równocześnie innymi dysfunkcjami (ruchu, słuchu, wzroku, autyzmem,) oraz zajęcia rewalidacyjno-wychowawcze z uczniami z upośledzeniem głębokim. Placówka posiada nowoczesny sprzęt do terapii logopedycznej, EEG Biofeedback, terapii sensorycznej i polisensorycznej. Na bazę szkoły składają się sale dydaktyczne, zajęć indywidualnych, rewalidacyjnych, sala gimnastyczna, komputerowa, świetlica, gabinet psychologa, pedagoga, logopedyczny. Wokół budynku jest teren rekreacyjny z boiskiem wielofunkcyjnym. Placówka posiada podjazd do przewozu osób niepełnosprawnych oraz platformę przyschodową i schodolaz. Placówka wspiera i zapewnia osobom niepełnosprawnym w możliwie pełnym zakresie warunki uczestnictwa w życiu społecznym. Uczniowie uczestniczą w specjalistycznych zajęciach na terenie szkoły, korzystają z pomocy specjalistów z zakresu psychologii, logopedii, gimnastyki korekcyjnej, zajęć integracji sensorycznej.

10. Powiatowa Społeczna Rada do Spraw Osób Niepełnosprawnych

Działaniami na rzecz osób niepełnosprawnych w Powiecie Żnińskim zajmuje się również Powiatowa Społeczna Rada do Spraw Osób Niepełnosprawnych powołana w 2017 roku przez Starostę Żnińskiego. Rada składa się z 5 osób. Powoływane są one spośród przedstawicieli działających na terenie danego powiatu, organizacji pozarządowych oraz przedstawicieli władz samorządowych. Kadencja Rady trwa 4 lata. Powiatowa Społeczna Rada ds. Osób Niepełnosprawnych działa na podstawie art. 44b i art. 44c ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r.

Program Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych w Powiecie Żnińskim na lata 2021-2031

---

o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnieniu osób niepełnosprawnych a także Rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 25 marca 2003 r. w sprawie organizacji oraz trybu działania wojewódzkich i powiatowych społecznych rad do spraw osób niepełnosprawnych. Rada pełni funkcję organu opiniodawczo - doradczego. Rada zajmuje się inspirowaniem przedsięwzięć zmierzających do integracji zawodowej i społecznej oraz realizacji praw osób niepełnosprawnych, a także opiniowaniem powiatowych programów działań na rzecz osób niepełnosprawnych, oceną realizacji programów i opiniowaniem projektów uchwał i programów przyjmowanych przez radę powiatu pod kątem ich skutków dla osób niepełnosprawnych.

VI. ORGANIZACJE POZARZĄDOWE DZIAŁAJĄCE NA RZECZ OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH

Organizacje pozarządowe są znaczącym elementem efektywnie i demokratycznie funkcjonującego społeczeństwa. Realizują często na rzecz mieszkańców usługi, których mimo istniejącego zapotrzebowania nie podejmują podmioty publiczne, ani też zorientowane na zysk podmioty sektora prywatnego. Na przestrzeni ostatnich lat organizacje pozarządowe stały się głównym partnerem jednostek samorządu terytorialnego. Na terenie Powiatu Żnińskiego działa wiele organizacji pozarządowych, których statutowym celem jest m.in. podejmowanie działań w zakresie rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych oraz udzielanie tym osobom wsparcia. Organizacje pozarządowe inicjują wiele imprez kulturalnych, sportowych, rekreacyjnych, które przyczyniają się do większej integracji osób z niepełnosprawnością ze środowiskiem lokalnym.

W Powiecie Żnińskim działa wiele stowarzyszeń działających na rzecz osób niepełnosprawnych. Ewidencja tych że stowarzyszeń dostępna jest w Wydziale Zdrowia, Spraw Obywatelskich i Zarządzania Kryzysowego Starostwa Powiatowego w Żninie.

VII. CEL GŁÓWNY PROGRAMU

Cele i zadania do realizacji zawarte w Powiatowym Programie na Rzecz Osób Niepełnosprawnych w Powiecie Żnińskim na lata 2020-2031, opierają się na merytorycznych danych, diagnozie i charakterystyce środowiska osób niepełnosprawnych zamieszkujących na terenie Powiatu Żnińskiego.

Głównym celem programu jest przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu, poprzez wyrównywanie ich szans w korzystaniu z praw i obowiązków jakie im przysługują.

Program Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych w Powiecie Żnińskim na lata 2021-2031

Diagnoza sytuacji osób niepełnosprawnych w Powiecie Żnińskim jest wstępem do Programu.

VIII. CELE OPERACYJNE PROGRAMU I SPOSOBY ICH REALIZACJI

Program będzie realizowany poprzez osiągnięcie poszczególnych celów operacyjnych.

1. Kształtowanie i rozwijanie świadomości społecznej.

Współczesna sytuacja ekonomiczna i społeczna osób niepełnosprawnych w Polsce nadal nie jest stabilna. Negatywne zjawiska społeczne, takie jak bieda, bezrobocie, bezradność, nie zanikają, ale ewoluują w inne formy. Jednym z najczęściej omawianych zjawisk na gruncie społecznym to właśnie wykluczenie społeczne wśród osób niepełnosprawnych. Osoby niepełnosprawne są ograniczane przez warunki w jakich funkcjonują, a poczucie zagrożenia bytu jest silniejsze niż w przeciętnych rodzinach. Wynika to między innymi ze społecznego niezrozumienia ich potrzeb. Brak kontaktów z osobami niepełnosprawnymi powoduje, że w ocenach człowiek kieruje się silnie zakorzenionymi w świadomości stereotypami na podstawie których postrzega się osoby niepełnosprawne. Osoby niepełnosprawne z powodu ograniczeń często nie mają możliwości samodzielnego docierania do źródeł informacji w celu uzyskania pomocy. Bardzo duże znaczenie w osiągnięciu zamierzonego celu jest usprawnienie poradnictwa medycznego, socjalnego i pedagogicznego oraz terapia psychologiczna. Ważne jest również wsparcie rodzin osób niepełnosprawnych.

Sposób realizacji:

- organizowanie spotkań o charakterze informacyjnym w zakresie kształtowania postaw wobec osób niepełnosprawnych,
- wsparcie psychologiczne i terapeutyczne osób niepełnosprawnych i ich rodzin,
- udostępnianie na stronie internetowej informacji na temat praw i problemów osób niepełnosprawnych w zakresie informacji, ulg i przepisów.

Realizatorzy/Partnerzy:

- powiat (w tym jednostki organizacyjne),
- gminy (w tym jednostki organizacyjne),
- organizacje pozarządowe.

Wskaźniki:

- liczba dostępnych stron,
- liczba podjętych działań,
- liczba osób objętych pomocą.

Program Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych w Powiecie Żnińskim na lata 2021-2031

Termin realizacji: praca ciągła.

2. Współpraca samorządów lokalnych z organizacjami pozarządowymi działającymi w obszarze problematyki osób niepełnosprawnych.

Organizacje pozarządowe działające na rzecz osób niepełnosprawnych realizują wiele działań na rzecz swoich członków, określają ich potrzeby oraz reprezentują środowisko niepełnosprawnych w powiecie, przez co są ważnym partnerem działań samorządów w stosunku do niepełnosprawnych mieszkańców powiatu.

Bardzo często osoby niepełnosprawne nie posiadają wiedzy na temat instytucji, do których należy się zgłosić w celu uzyskania informacji. Wobec tego za ważne należy uznać organizowanie spotkań informacyjnych dotyczących zakresu pomocy możliwej do udzielenia przez samorząd lokalny i organizacje pozarządowe.

Sposób realizacji:

- współorganizowane imprez okolicznościowych, konferencji i innych spotkań związaną z tematyką niepełnosprawności,
- wsparcie organizacji pozarządowych prowadzących działania na rzecz osób niepełnosprawnych,
- opiniowanie projektów uchwał i programów Powiatowej Społecznej Rady ds. Osób Niepełnosprawnych.

Realizatorzy/Partnerzy:

- powiat (w tym jednostki organizacyjne),
- gminy (w tym jednostki organizacyjne),
- organizacje pozarządowe.

Wskaźniki:

- liczba podjętych działań,
- liczba inicjatyw podjętych na rzecz przestrzegania praw osób niepełnosprawnych,
- liczba porozumień między instytucjami i organizacjami działającymi na rzecz osób niepełnosprawnych,
- liczba spotkań instytucji i organizacji.

Termin realizacji: praca ciągła.

Program Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych w Powiecie Żnińskim na lata 2021-2031

---

3. Zwiększenie aktywności społecznej osób niepełnosprawnych.

Podstawowym sposobem zwiększania uczestnictwa osób niepełnosprawnych w życiu społecznym jest prowadzenie działań, mających na względzie wyrabianie zaradności osobistej osoby niepełnosprawnej, wymiarem czego jest pobudzanie aktywności społecznej, a także nabycie umiejętności do samodzielnego wypełniania ról społecznych. Pod uwagę należy też wziąć działania z zakresu rehabilitacji społecznej. To właśnie ta rehabilitacja jest głównym elementem działań na rzecz osób niepełnosprawnych. Obecnie działania z tego zakresu w większości finansowane są w oparciu o środki Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych. Osoby niepełnosprawne mają utrudniony dostęp do uczestnictwa w życiu kulturalnym, społecznym i sportowym głównie z powodu istniejących barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych. Ponadto bardzo ważną rolę w integracji społecznej osób niepełnosprawnych odgrywa edukacja. Dostarczenie informacji o możliwościach edukacji (jakie są szkoły, przedszkola i gdzie), pomoc w dotarciu do szkoły, pomoc w przełamaniu strachu przed opuszczeniem domu czy pójściem do szkoły, zdobycie potrzebnych pomocy (począwszy od książek, nagrań, po np. komputer), pomoc w przepracowywaniu lekcji (dzieci z problemami zdrowotnymi często uczą się wolniej, a mają mniej godzin nauki w nauczaniu indywidualnym), pomoc w nauce w szpitalach (jeśli dzieci są na normalnych - dorosłych oddziałach to często czas pobyt w szpitalu jest okresem przerwania nauki). Bez sukcesu w edukacji nie ma szans na samodzielne funkcjonowanie tych dzieci w społeczeństwie. Dlatego ważne jest włączenie dzieci jak i dorosłych niepełnosprawnych w powszechny nurt edukacji. Dzięki nauce stacjonarnej osoby niepełnosprawne nie tylko nabywają nowej wiedzy ale i przebywają też ze swoimi rówieśnikami. Ponadto w większym stopniu rozwijają swoje społeczne umiejętności potrzebne w codziennym życiu. Na uwagę zasługuje również tutaj szkolnictwo integracyjne. Włączenie dzieci i młodzieży niepełnosprawnej do kształcenia i wychowania razem z pełnosprawnymi rówieśnikami uczy tolerancji dla odmienności drugiego człowieka.

Sposób realizacji:

- dofinansowanie do zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze oraz sprzęt rehabilitacyjny,
- dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych,

Program Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych w Powiecie Żnińskim na lata 2021-2031

- przystosowanie transportu w celu dostosowania infrastruktury komunikacyjnej do potrzeb osób niepełnosprawnych,
- rozwój rehabilitacji społecznej, a w tym: uczestnictwo w warsztatach terapii zajęciowej, turnusach rehabilitacyjnych oraz integracyjnych imprezach kulturalnych, rekreacyjnych i sportowych,
- wsparcie funkcjonowania warsztatów terapii zajęciowej, domów pomocy społecznej i środowiskowych domów samopomocy działających na terenie powiatu żnińskiego,
- promocja twórczości oraz dokonań osób niepełnosprawnych,
- wsparcie edukacji osób niepełnosprawnych.

Realizatorzy/Partnerzy:

- powiat (w tym jednostki organizacyjne),
- gminy (w tym jednostki organizacyjne),
- organizacje pozarządowe.

Wskaźniki:

- liczba miejsc w środowiskowych domach samopomocy, warsztatach terapii zajęciowej,
- liczba osób korzystających z dofinansowania do turnusów rehabilitacyjnych i do zakupu przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych, likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych,
- liczba inicjatyw z zakresu sportu, rekreacji i turystyki dofinansowanych za środków PFRON i innych,
- liczba osób korzystających z usług asystenta osobistego,
- liczba wydanych kart parkingowych,
- liczba imprez dostosowanych do potrzeb osób niepełnosprawnych,
- liczba osób niepełnosprawnych biorących udział w dedykowanych im projektach kulturalnych realizowanych przez miejskie instytucje kultury,
- liczba osób korzystających z transportu przystosowanego do potrzeb osób niepełnosprawnych.

Termin realizacji: praca ciągła.

4. Zwiększenie zatrudnienia osób niepełnosprawnych.

Bardzo ważną rolę w rehabilitacji osób niepełnosprawnych pełni rehabilitacja zawodowa. Jest ona równie ważna jak i rehabilitacja społeczna. Wiadomym jest fakt, że praca stanowi jedną z podstawowych wartości w życiu każdego człowieka. Wykonywanie pracy zawodowej

Program Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych w Powiecie Żnińskim na lata 2021-2031

---

nie tylko ma ogromny wpływ na egzystencję człowieka ale także ma też decydujący wpływ na poczucie własnej wartości. Prawo osób z niepełnosprawnościami do pracy obejmuje w szczególności prawo do możliwości zarabiania na życie poprzez pracę swobodnie wybraną oraz w otwartym, włączającym i dostępnym środowisku pracy. Praca jest jedną z podstawowych dróg do prowadzenia godnego i autonomicznego życia oraz pełnego włączenia w społeczeństwo i jednym z najważniejszych elementów integracji społecznej. Przyczynia się do samodzielności i poprawy sytuacji ekonomicznej osób niepełnosprawnych, a także zapobiega zjawisku izolacji. W przypadku tej grupy osób wejście na rynek pracy i utrzymanie się na nim, wiąże się z dużymi trudnościami, ponieważ osoby niepełnosprawne są narażone w sposób szczególny na wykluczenie z rynku pracy. Niepełnosprawność ogranicza bowiem możliwości uzyskania zatrudnienia. Wobec tego wsparcie w zakresie aktywizacji zawodowej powinno dotyczyć pobudzania motywacji osób niepełnosprawnych do podjęcia zatrudnienia, pomocy na etapie poszukiwania pracy, jej utrzymania oraz podnoszenia kompetencji zawodowych.

Sposób realizacji:

- motywowanie osób niepełnosprawnych do podjęcia pracy, w tym: promowanie aktywności zawodowej osób niepełnosprawnych ,prowadzenie poradnictwa zawodowego, udzielenie osobom niepełnosprawnym środków na podjęcie własnej działalności gospodarczej, zwrot kosztów wyposażenia stanowisk pracy dla osób niepełnosprawnych, realizację innych zadań z zakresu rehabilitacji zawodowej wprowadzanych przez ustawę z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudniania osób niepełnosprawnych,
- podnoszenie kwalifikacji poprzez: finansowanie zajęć szkolnych związanych z uzupełnieniem wykształcenia na poziomie ponadpodstawowym oraz kosztów z nimi związanych, dofinansowanie lub refundację kosztów wykształcenia na poziomie wyższym, organizowanie kursów, szkoleń, przekwalifikowań zawodowych oraz staży,
- prowadzenie akcji informacyjnej oraz promowanie wśród pracodawców form wsparcia w zatrudnieniu osób niepełnosprawnych poprzez: opracowanie i rozpowszechnianie materiałów informacyjnych dla pracodawców chcących zatrudnić osoby niepełnosprawne i osób niepełnosprawnych zamierzających podjąć działalność gospodarczą.

Program Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych w Powiecie Żnińskim na lata 2021-2031

Realizatorzy/Partnerzy:

- powiat (w tym jednostki organizacyjne),
- gminy (w tym jednostki organizacyjne),
- organizacje pozarządowe.

Wskaźniki:

- liczba zorganizowanych spotkań informacyjno- szkoleniowych dla pracodawców, współpracowników i zatrudnionych osób niepełnosprawnych,
- liczba przystosowanych lub wyposażonych stanowisk pracy,
- liczba osób skierowanych na staż i przygotowanie zawodowe dorosłych, liczba osób zatrudnionych w ramach prac interwencyjnych,
- liczba zorganizowanych warsztatów aktywizacyjno- motywacyjnych, spotkań informacyjnych dla osób niepełnosprawnych,
- liczba/ nakład ulotek informacyjnych o usługach i instrumentach rynku pracy,
- liczba zorganizowanych Giełd Pracy,
- liczba zorganizowanych spotkań informacyjno- szkoleniowych dla osób niepełnosprawnych- popularyzacja prowadzenia własnej działalności gospodarczej, liczba osób, które otrzymały dotację na działalność gospodarczą,
- liczba osób skierowanych na szkolenia.

Termin realizacji: praca ciągła.

5. Tworzenie środowiska lokalnego przyjaznego dla osób niepełnosprawnych.

Osoby niepełnosprawne mają prawo do korzystania ze środowiska na zasadach obowiązujących wszystkich obywateli. W praktyce licznie występujące bariery architektoniczne i urbanistyczne w znacznym stopniu utrudniają swobodny dostęp osób niepełnosprawnych do obiektów użyteczności publicznej. Konieczne jest zatem podejmowanie działań zmierzających do usuwania barier uniemożliwiających lub utrudniających osobom niepełnosprawnym w miarę normalnie funkcjonować.

Sposób realizacji:

- egzekwowanie prawa budowlanego w zakresie budownictwa pozbawionego barier architektonicznych w obiektach użyteczności publicznej
- orzekanie i kwalifikowanie do kształcenia specjalnego i integracyjnego oparte na potencjale możliwości dziecka niepełnosprawnego poprzez:

Program Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych w Powiecie Żnińskim na lata 2021-2031

- systematyczne diagnozowanie dzieci i młodzieży z niepełnosprawnością, wskazujące na potencjał rozwojowy,
- stworzenie warunków do zaspokojenia potrzeb uczniów z dysfunkcjami w zakresie edukacji, specjalistycznej opieki medycznej, usług rehabilitacyjnych oraz pomocy psychologiczno-pedagogicznej;
- dążenie do zabezpieczenia możliwości swobodnego i samodzielnego poruszania się osób niepełnosprawnych w terenie zabudowanym i niezabudowanym poprzez:
  - sukcesywną likwidację barier architektonicznych na chodnikach i drogach oraz budynkach użyteczności publicznej, Należy w tym punkcie uwzględnić: przebudowę toalety w siedzibie Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Żninie w celu jej dostosowania do potrzeb osób niepełnosprawnych.
  - umożliwienie korzystania osobom niepełnosprawnym z pojazdów przystosowanych do przewozu osób niepełnosprawnych poruszających się na wózkach inwalidzkich,
  - udzielanie osobom niepełnosprawnym pomocy w uzyskaniu prawa jazdy kategorii B.

Realizatorzy/Partnerzy:

- powiat (w tym jednostki organizacyjne),
- gminy (w tym jednostki organizacyjne),
- organizacje pozarządowe.

Wskaźniki:

- liczba inicjatyw podjętych na rzecz przygotowania osób niepełnosprawnych do życia w rodzinie,
- liczba osób orzekanych i kwalifikowanych do kształcenia specjalnego i integracyjnego,
- liczba inicjatyw podjętych w kierunku funkcjonowania mieszkań bez barier oraz umożliwienie korzystania osobom niepełnosprawnym z pojazdów przystosowanych do przewozu osób niepełnosprawnych poruszających się na wózkach inwalidzkich.

Termin realizacji: praca ciągła.

Program Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych w Powiecie Żnińskim na lata 2021-2031

IX. PODSUMOWANIE

Program na Rzecz Osób Niepełnosprawnych w Powiecie Żnińskim na lata 2021-2031 jest dokumentem długofalowym mającym na celu przybliżyć problemy osób niepełnosprawnych w środowisku lokalnym, a także wyznacza zadania do realizacji oraz wskazuje instytucje i organizacje, które poczynią starania zmierzające do polepszenia warunków życia osób niepełnosprawnych. Koordynacja działań tych podmiotów skutkować będzie zwiększeniem ofert wsparcia, zwiększeniem otwartości na problemy wynikające z wykluczenia społecznego, upowszechnianiem rozwiązań służących integracji społecznej i zawodowej oraz wyrównywaniu szans osób niepełnosprawnych. Opracowany Program jest dokumentem perspektywicznym, który wskazuje na działania mające na celu likwidację ograniczeń, z jakimi spotykają się na co dzień osoby niepełnosprawne i tym samym poprawę warunków życia społecznego i zawodowego osób niepełnosprawnych mieszkańców Powiatu Żnińskiego. Do realizacji nakreślonego programu i osiągnięciu zakładanych celów, niezbędne jest zaangażowanie wielu jednostek organizacyjnych powiatu. Ważnym czynnikiem wpływającym na jego wykonanie będzie wysokość środków finansowych, zarówno własnych jak i pozyskanych z innych źródeł, przeznaczonych na jego realizację, jak również sama aktywność osób niepełnosprawnych oraz ich opiekunów i rodzin.

Realizacja tego Programu przyniesie korzyść nie tylko osobom niepełnosprawnym, ale całej społeczności Powiatu Żnińskiego. Sukces w realizacji niniejszego programu zależy będzie od zaangażowania wszystkich podmiotów odpowiedzialnych za wykonanie poszczególnych zadań oraz od wielkości środków finansowych przeznaczonych na cele określone przez program.

X. Zasady monitorowania Programu

Realizacja Programu będzie każdego roku monitorowana przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Żninie, a informacja roczna zgodnie z art. 35a ust. 1 pkt. 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych przekazywana Wojewodzie Kujawsko-Pomorskiemu.

Monitoring Programu działań na rzecz osób niepełnosprawnych w Powiecie Żnińskim na lata 2021-2031 polegać będzie na systematycznej ocenie realizowanych działań oraz obserwacji ilościowych oraz jakościowych zmian. Skuteczny monitoring Programu pozwoli na ocenę

Program Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych w Powiecie Żnińskim na lata 2021-2031

---

oczekiwanych wyników i dostarczy informacji na temat skuteczności podejmowanych na rzecz osób niepełnosprawnych działań.

Monitoring Programu obejmował będzie następujące działania:

- systematyczne zbieranie danych liczbowych oraz informacji dotyczących realizacji celów strategicznych,
- prowadzenie analiz porównawczych i tematycznych,
- przygotowanie sprawozdań ukazujących stopień realizacji Programu,
- ocenę osiągniętych rezultatów oraz określenie stopnia wykonania przyjętych celów i działań,
- planowanie zmian w Programie.

Powiatowy Program Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych w Powiecie Żnińskim na lata 2021-2031 oraz sprawozdania z jego realizacji zamieszczane będą w wersji elektronicznej na stronie internetowej PCPR www.pcpr.znin.pl.